

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejeman:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5-50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5. (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 28—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnistvo: Knaflcove ulice št. 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovenci!

Iz hladnih grobov in temnih ječ vam doni opomin na one prežalostne dni, ko je pred letom močila ulice ljubljanskega mesta slovenska kri.

V par dneh obhajamo obletnico tistih dogodkov, ki so Lundru in Adamiču ugrabili mlado življenje, premočnim drugim pa vzeli zdravje ali zlato prostost. Naš narodni ponos nam veleval, da obhajamo ta dan v tihi žalosti — 20. september bodi slovenskemu narodu splošni žalni dan. Vsa Slovenija naj obleče v teh dneh žalno obleko, raz sleherne slovenske hiše naj plapolja črna zastava.

Adamič in Lunder sta padla v boju, ki ga hije ne-le slovenski narod, marveč vesoljno avstrijsko Slovanstvo že stoletja za svoj obstoj in napredek. Čutimo, in dogodki zadnjega časa dokazujejo, da se je ravno sedaj ta boj do skrajnosti poostil. — Slovenstvo bide odločilno bitko, gre za biti ali ne-biti našega naroda.

Bratje! Ob obletnici pohiti sleherni zavedni Slovenec na pokopališče, da obišče žrtvi, ki sta padli 20. septembra 1908 v boju za našo stvar in da si nabere ob njunem grobu novega navdušenja.

Slovenci! Prihodnjo nedeljo obnovimo na grobu nepozabnih septemberskih žrtev prisego, da hočemo vstrajati v boju za našo staro pravdo do končne zmage!

V znamenju te obljube, plapolaj tudi naša bela Ljubljana v črnih zastavah.

Podpisani odbor pozivlja torej vse Slovence in Slovenke, da se udeležijo prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m. priredbe narodnega žalovanja. Naj bo to mirna in dostojna manifestacija naših čustev: plakamo na grobovih mrtvih, navdušujemo se, veselimo se in gorimo za one, ki hočejo, da narod Slovenec živi polno narodno življenje.

V Ljubljani, 14. septembra 1908.

Za odbor:

Dr. Ivan Tavčar,
deželni poslanec.

Zarota v Tridentu.

Avstrijski oblastniki, postavljene, da čuvajo varnost države, so se zopet enkrat izkazali v vsi svoji nezmožnosti in lenobi.

Razkrili so v Tridentu na južnem Tirolskem veliko in nevarno iredentovsko zaroto. To se je zgodilo sedaj pred kakimi štirinajstimi dnevi. Tedaj se je namreč razglasilo, da je bilo iz zadržane banke (banca cooperativa) v Tridentu ukradenih kakih 300.000 kron in sicer v vrednostnih papirjih. Reklo se je takoj, da v banki nimajo nikjer zapisano imen in števil teh ukradenih papirjev, tako da tatov sploh ni mogoče zasledovati. Policija je stvar malo preiskovala in potem zaprla člane ravnanstva misleč, da so ti denar poverili, potem pa rekli, da je bil denar ukraden.

Člani ravnanstva so se dali torej sami sodniti v roke; če bi ne bili fingirali tatvine, bi se danes lahko nadaljevali svoje delo.

Tatvina je bila namreč fingirana. V banki ni bilo nič ukradenega in ravnanstvo tudi ni ničesar poverilo v svojo korist. Denar, ki ga manjka, je bil porabljen v zarotne namene.

Zdaj so poleg sodnije stopili v akcijo oficirji generalnega štaba in začela se je preiskava velikega obsega. Hišne preiskave v Tridentu in v drugih tirolskih mestih so spravile čudne stvari na dan. Aretovana je že cela vrsta odličnih mož iredentovskega mišljenja in zdaj se čuje, da je preiskovalna komisija našla podzemski roj, ki je vezal kleti omenjene banke s skladišči neke velike trgovine in baje so v teh skladiščih našli mnogo orožja.

Tekom teh preiskav in aretovanj je izginilo iz Tridenta že več — podčastnikov italijanske narodnosti.

Naravno je, da se vrši vsa preiskava strogo tajno, toda iz tega, kar je obče znano in kar poročajo časopisi, se da spoznati, da se gre za pravo zaroto, ki je z velikimi stroški imela dobro organizirano vojninstvo in svoje pomočnike in sodelavce v armadi sami in ki je zbirala tudi orožje ter se tako pripravljala za ustajo.

Tisti, ki so nastavljeni in plačani za to, da čuvajo varnost države, so torej šele zdaj zasledili to zaroto, ko so jih nanje opozorili ravnatelji gori omenjene banke. Prej so mirno dremali, lenarili in se peljali, da bi avanzirali in ujeli kake redove.

Pa tako je pri nas vedno. Italijanski oficirji so bili zaposleni pri najvažnejših delih v Pulju — seveda pozna danes italijanski generalni štab vse skrivnosti Pulja ravno tako dobro, kakor avstrijski. Italijanski oficirji so bili zaposleni pri zgradbi bohinjske železnice, na južnem Tirolskem, v Gorici in zlasti v Trstu je na stotine sumljivih eksistenc iz Italije, na stotine italijanskih podčastnikov in častnikov, ki se brez dvoma bavijo z vohunstvom in z delom »za osvobojenje«, toda avstrijske čuvanje državne varnosti ne vznemirja to prav nič. Glavno je, da v miru in dobro prebavljajo, da dobe remuneracije, priznanja in redove in da hitro avanzirajo.

Samo lenoba in nezmožnost teh ljudi je kriva, da so razkrili prenevarno tridento zaroto šele zdaj. Da je ta zarota delala že davno prej, o tem ni nobenega dvoma.

Spomniti se je treba spomladi. Takrat je bil položaj Avstrije skrajno kritičen in bati se je bilo vojne. V tistih najkritičnejših dnevih je bilo čitati, da se bo Italija v slučaju vojne med Avstrijo in Srbijo, držala strogo nevtralnega, da pa bo na južno Tirolsko udrla četa Garibaldincev in z domačini vred vpriporila ustajo. To je bilo vse obširno čitati v dopisu iz Cetinja, ki je izšel v »Nar. Listih«. V Crni gori so natančno vedeli, kaj se pripravljajo. Kdor je čital tisti dopis, je moral takoj spoznati, da je na južnem Tirolskem vse pripravljeno za ustajo in kar samo po sebi se mu je usilila misel, da je predpogoj za vsako uspešno akcijo Garibaldincev obširno in dobro organizirano vohunstvo.

Toda, kaj pa vedo avstrijski čuvarji državne varnosti. Ti ljudje so leni in nevedni in se še ne zmenijo niti za največje slovanske liste in njih poročila. Čemu? Da le dobro prebavljajo, mirno spe in se ubranijo vsakega dela.

Lahko si je misliti, kaka nesreča bi bila nastala za državo, ko bi bilo prišlo med Avstrijo in Srbijo do vojne, na južnem Tirolskem pa bi se bila vnela revolucija. Da je bilo zanje letos na spomlad ravno tako pripravljeno, kakor sedaj, če ne še bolje, o tem pač ni dvoma.

Prepričani smo tudi, da so takrat Italijani v Trstu in v Gorici natančno vedeli, kako bodo pomagali sovražniku Avstrije, seveda avstrijskim funkcionarjem se je o tem prav tako malo sanjalo, kakor o tridentski zaroti.

Preiskava zoper tridentske zarotnike bo seveda dolga in čakati bo torej še dolgo, da pride do obravnave, ki nam prinese popolno jasnost o velikanski nevarnosti, ki je pretela Avstriji takorekoč na predvečer vojne s Srbijo, o kateri pa se čuvanjem državne varnosti še sanjalo ni.

Notranji položaj.

Deželni zbori.

Dunaj, 13. septembra. Deželni zbori: Dalmatinski, Gališki, Nižji Avstrijski, Solnograški, Štajerski, Predarlberški, Istrski in Tržaški so sklicani na 16. t. m. V jutrišnjem uradnem listu izide tozadevni cesarjev patent.

Konference pri Bienenrthu.

Dunaj, 13. septembra. V kratkem bo Bienenrth pozval tudi zastopnike Jugoslovancev in Poljske ljudske stranke na pogovor, da si zagotovijo delavnost parlamenta.

Poljska ljudska stranka.

Krakov, 13. septembra. Včeraj je imela Poljska ljudska stranka tušhod, ki so se ga udeležili vsi državni in deželni poslanci, ki pripadajo stranki. Načelniku Stapinskemu so izrekli zborovalci zaupanje ter so izjavili, da je treba germanizatorske tendence barona Bienenrtha odločno pobijati.

Tirolska iredenta.

Trident, 13. septembra. Iredentistična afeta, ki se je slučajno povodom defraudacij v banki »Cooperativa« začela, zadobiva vedno širše dimenzije. Hišne preiskave se vrše druga za drugo in aretacije so na dnevnem redu. Med drugimi je bil aretirani urednik lista »Popolo« prof. Mussolini. Doslej je bilo aretiranih 14 oseb. Banka je našla seznamek ukradenih vrednostnih papirjev.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 13. septembra. Danes je bil na Kosutovem stanovanju zopet ministrski svet, po katerem je Wekerle takoj odpotoval na Dunaj. Jutri bo sprejet pri cesarju v avdienci. Za enkrat se kabinet drži obljube, da bo 28. septembra vnovič demisioniral. Ni pa izključeno, da se bo našla taka rešitev krize, da ne bo treba kabinetu demisionirati.

Budimpešta, 13. septembra. V poslanskih krogih je bila danes razširjena vest, da bo ministrskim predsednikom imenovan grof Appony. Wekerle in Andrássy nečeta na

noben način več prevzeti nikakega ministrskega sedeža.

Dunaj, 13. septembra. Ministrski predsednik Wekerle se bo jutri udeležil skupnih ministrskih konferenc; nato ga bo sprejel cesar v avdienci.

Carjevo potovanje.

Milan, 13. septembra. V listu »Corriere della sera« izjavlja ruski poslanik v Rimu, da je carjevo potovanje na Laško sklenjena stvar; le nekoliko sprememb je bilo treba z ozirom na zdravstveno stanje carinje.

Maroko.

Paris, 13. septembra. Francoski konzul Gaillard, je prosil v svojem imenu ter v imenu angleškega, španskega, avstrijskega in nemškega konzula za avdienco pri sultanu; v tej avdienci bi se sultanu izročila spomenica glede krutega ravnanja z ujetniki. Sultan doslej še ni odgovoril.

Konec švedske generalne stavke.

Stockholm, 13. septembra. Ker so sedaj dani predpogoji za intervencijo vlade, je vlada sklenila, da bo med zvezo delodajalskih sindikatov in med splošno delavsko zvezo intervenirala. Zakon o delavski pogodbi bo predložila v prihodnjem zasedanju parlamentu.

Trg Mokronog se probuja!

Kakor smo že poročali, smo imeli pretečeno nedeljo v mokronoškem gradu veliko veselico v korist družbe sv. Cirila in Metoda, ki je impozantno uspela.

Castite dame so si priredile šest raznih, lepo okrašenih šotorov, v katerih so nudile s pomočjo naših narodnih gospic vse, kar je sploh poželelo sree. Godba, petje, igre, srečolov, tombola, razni govori, vse to je spravilo čisto občinstvo v najboljšo voljo. Obširno dvorišče v gradu je bilo nabito polno, da je izgledalo, kakor kak ljudski tabor. Pripomniti se mora, da so bili vsi šotori, jestvine in pišave v lastni režiji. Istotako so v obilni meri prihajali dobitki in denarni prispevki z vseh strani v podporo veselice, za kar se izreka čestitim darovalcem vdana zahvala!

Omeniti se mora narodno zavest priprostega domačina, ki si služi v

LISTEK.

Vrnitev.

(V. F. Jelenc.)

I.

»Vidiš, dekle, če tako-le premisljujem, kaj sem vse prestal, in ko pridem do zaključka, da sploh ne morem več ničesar pričakovati, moram se kar nehoti prasketi: Človek, zakaj sploh živiš? Ali bi ne bilo bolje, da končam naenkrat vse! Da, da, Mici, ti me gledaš začudeno! Zdi se ti gotovo čudno, da govorim to jaz, ki sem bil pred dvema leti še poln idealov, ki sem bil močan, da sem ti rekel: Mici, mirno in odločno glej v bodočnost, ker ta je moja in tvoja! Takrat nisem vedel, da so vse te besede bile le velika laž! Ko sem te pred dvema leti zapustil in odšel na Dunaj, izgubil sem te izpred oči in pozabil nate! Moral sem pozabiti nate, ker sem sklenil, da se ti nikdar več ne prikažem pred oči, sramoval sem se, da bi ti moral reči: Mici, vse moje besede so bila laž, jaz sem slab, nimam moči, da bi ti mogel ponuditi le desetino tega kar sem nekdanj obljuboval. Toda danes, ko sem se vrnil po dveh dolgih letih trpljenja, boja, ko so se mi sesula tla pod nogami, ko mi je zametena, slednja sled

poti v bodočnost, morem ti vse to povedati!

»Franc, zakaj se nisi vrnil prej? Jaz sem vedno čakala nate... in danes, ko si se vrnil sprejela sem te tako, kakor da sva še vedno ona stara prijatelja!...

Sedela sta v mali sobi, lahen polumrak se je razprostiral naokoli; ona — lepo mlado dekle polno življenja — on pa uničen, izbočenih podočnih kosti, mrtvih oči, razmršenih las! Poznala sta se še kot otroka, igrala sta se skupaj, ko je stanoval kot dijak pri njeni materi, ljubila sta se, zidala gradove o bodočnosti, ki je nista poznala. Ko je ona postala učiteljica, imela je srečo, da je dobila takoj službo v mestu — on je že takrat študiral na Dunaju! Umrla ji je mati, ostala je na svetu sama, on je prišel k nji, tolažil jo in rekel ji je ono veliko laž o bodočnosti! Odšel je zopet na Dunaj, da dovrši svoje študije... Dolgi dve leti je bil tam, pozabil na svojo Mici, pozabil na domovino, pozabil je svoje obljube! Živel je, kakor jih živi na tisoče po velikih mestih, dokler slednjič ni omagal na cesti, kjer so ga neko jutro pobrali in prepeljali v bolnišnico, kjer je prebil skoro dva meseca, da je nekoliko okreval. Ko je prišel iz bolnišnice, mu je zamrzel Dunaj, par znanecv mu je zložilo skupaj vso mino, in odpeljal se je domov, kjer je bil plašen in negotov je bil njegov

korak, ko je stopil iz kolodvora, zastoj se je oziral naokoli, da bi kje našel kakega znanca, vse mu je bilo tuje, mrzlo... Šel je po mestu in nehotje je prišel do ulice, kjer je stanovala Mici; šele ko je stal pred hišo, se je spomnil nanjo, hotel se je obrniti in oditi. Premišljeval je, ali naj gre k nji, ali naj jo prosi oduševanja. Ne, ne! — Kako naj stopi pred njo, ki ji je uničil mlado življenje, ki je potepal vse cvetove njene mladosti! Ali naj stopi do nje, da mu ona pokaže vrata? Šel je počasi naprej po dolgočasni ulici, a zdela se mu je, da vidi povsod le njo — vsak korak ga je spominjal nekdanjih dni! In v njegovi duši je zmagal egoizem, ko je začel premišljevat, kako naj živi naprej brez vsakih sredstev... Ona naj mi pomaga, sama je... Obrnil se je stopil v hišo, stekel navzgor po stopnicah, potkal na njena vrata — vstopil — Mici pa je skočila k njemu objela ga in vskliknila. Vedela sem, da se vrneš k meni! Dolgo sem te pričakovala! In on ji je povedal vse! Ni žal besede ni čul iz njenih ust, ljubila ga je še vedno!

»Tako, Franc, sedaj ostaneš tu, nikamor več ne smeš od mena!

»Prišel sem semkaj, ker nisem vedel drugam; ti moreš pač razumeti, da si človek v takem položaju, v takorinam sem jaz, sačeli prijazen besede, prijaznega pogleda! Nisem se prevaril, za par trenutkov sem po-

zabil nase; zdaj zopet grem! Mici, pozabi name, pozabi na vse, kar je bilo, skrij vse kolikor mogoče globoko v svojo dušo, da svet ne vidi ničesar in da ti kdo ne more kdaj očitati: Zakaj si pustila tak madež na svojem življenju! Da, da Mici! Sedaj grem, da si poiščem kje kak miren kotiček, službo pisarja ali kaj takega! Mogoče se kdaj srečava na ulici in takrat bo bolje ako se ne pozna va več! Mici, lepa in mlada si, živi srečno, uživaj, jaz sem se navzil že vsega, kar more nuditi svet človeku lepega in razkošnega, preveč sem živel Mici! Tako sem živel, Mici, da me je zadolgočasila sreča, preskrbel sem si zato trpljenje, ki prehaja v užitek, da Mici! Z bogom!

Franc ostani tu, jaz hočem...

»Ne, ne!«

Stopil je k nji, ki je omahnila na divan in jo prijel za drhteče roke, iz obraza ji je izginila kri, privila ga je strastno k sebi, poljubovala ga divje, in njene blede ustne so šepetale: »Franc, Franc!«

On se je pa siloma izvil njenim objemom, z vso močjo je komaj odtrgal roki, ki sta se ga krčevito oprijemali za vrat.

»Bodi pametna Mici!«

»Kako si neusmiljen, kako si krut!«

»Danes ne razumeš tega, kar delam, a jutri boš zadovoljen!«

Ali Franc, oči! Še enkrat tja za

klavir... še enkrat za trenutek pričaraj nazaj one čase... one lepe... nepozabljive čase...

Nehote jo je Franc ubogal... sedel je za klavir, njegove roke so šinile po tipkah in zamolkli glasovi so napolnili sobo... mehka tiha melodija je prehajala v razkošno oblasno pretrgane akorde, ki so izzveneli v divji disharmoniji; in zopet je prevladala tiha hrepeneca pesem, ki se je izgubljala v pianissimo, ki je umirala... Nervozno je poslušala Mici te glasove, ki so ji trgali dušo, ki so ji klicali v spomin vso srečo, upanje in nade nekdanjih dni... brala je v teh glasovih njegovo življenje, zdela se ji je, da čuje v njih njegove mehke besede, ko ji šepnil: Ljubim te; čula in videla je v onih disakordih vse one slasti in razkošja, ki ji je pravil o njih, videla je v onih pretrganih akordih ono trpljenje ono grozo, ki prehaja v užitek... In ona tiha hrepeneca pesem, to so njene želje, njene misli, ki so bile vedno pri njem, ki so ga spremljale... In zdaj se je vrnil, da ji odkrije ono veliko laž, ki je na nji ona zidala svojo bodočnost; prišel je, da s par besedami uniči to, kar ji je bilo sveto! Umirala je pesem... izgubljala se je melodija, le tihi pretrgani stavki — kakor zadnje besede umirajočega — a naenkrat še divji disakordi, da je začel klavir — in nenadoma vse tiho... Francu so udarile roke raz

Mojstrani na Gorenjskem v potu svojega obraza kruh z žuljavo roko, a ni pozabil naše društvene veselice, ter poslal ogromno število krasnih cvetk planik s Triglavu, ki so se v cvetličnem šotoru z dobrim uspehom prodajale.

Ves pripravljali odbor je storil vestno svojo dolžnost, kar je najboljša priča kosmati dohodek veselice v približni višini 1200 K.

Veseli so počastili tudi mladi bratje Sokoli iz Trebnjega, ki so obilo pripomogli k narodni zavesti. V pozni noči smo se razšli veselih src k počitku, v polnem zaupanju, da se kmalu zopet snidemo v korist družbe, ki neumorno podira pilote, katere zabija naš sovrag, da bi gradil si most do Adrije!

Ravno isti dan pa se je raznesla po našem trgu vesela vest, da nas v sredo na praznik poseti »Sokol« iz Krškega in Brežic. Ta novica je vplivala kakor ogenj; — akoravno še utrujeni, stopili so vsi tržani na plan, ter tekmovali, da se čim bolje okrasijo, in res je bil isti v nekaj urah ves zavrt v narodnih zastavah. Ob času prihoda je bil že tudi postavljen pri vходу v trg slavalok z napisom: »Na zdar«!

Ko je prišel čas dohoda, zbralo se je pri slavaloku ogromno število tržanov, in vse je z velikim navdušenjem pričakovalo mile goste brate Sokole. Ko je zbrano občinstvo od daleč, na hribu zapazilo dve krasni zastavi ter krepke korake bratov Sokolov, je vse pričelo došlo armado pozdravljati z krepkimi »živjo« in »na zdar« klici. Ko je prikorakala rdeča bojna armada z zastavami do slavaloka, vršil se je sprejem, ki je bil nad vse ganljiv. Nežne ročice šele par let starih deklic v belih oblekah so metale gostom šopke s travkami ter milim glasom klicale: »Na zdar dragi bratje!« Ostale gospe so z lipovimi vencami okrasile staroste in zastave, na kar jih je nežna in zavedna gospiča pozdravila v imenu tovarišice.

V imenu mokronoške občine je čile Sokole sprejel g. Peter Strel, ter povdarjal, da je njih prihod velikega pomena. Rekel je med drugim:

»Vi, mili bratje, ste prišli, da vržete danes seme na našo rodno zemljo, dal bog, da bi to seme postala cvetka, ter rodila obilo sadu. Iz tega semena naj vzkljeje nov bratski mokronoški Sokol, ki naj se dvigne visoko nad oblake, ter z bistrim očesom in razprostrtimi krili vestno čuva slovensko domovino. V imenu občine jim zakliče trikratni »Na zdar«!

V imenu pripravljalnega odbora je brate Sokole pozdravil g. Smrekar, na kar se je v jedrnatih besedah zahvalil starosta krškega Sokola, g. Umek.

Nato so gostje korakali v trg in ogromna množica, ki jih je spremljevala, jim je prirejala burne ovacije. Iz hiš so sipale nežne roke cvetke na Sokole, ki so bili vsi ginjeni vsled tako prisrčnega sprejema. Obed se je vršil »pri Lipi« na priljubljenem senčnatem vrtu gose Pleterske v popolno zadovoljnost čestitih gostov. Po obedu se je vršila prosta zabava, katero je častno podpiral sl. pevski klub »Mokronog«. Po prosti zabavi so bili čuti krepki govori, ki so spodbujali ogromno množico gostov k ljubezni do svoje domovine in narodne zavesti. Ko je starosta krškega Sokola, g. Umek, razložil namen »Sokola«, se je takoj ustanovil nov pripravljalni odbor »Sokola« v Mokronogu.

tipke, naslonil je glavo na klavir... Mici se mu tiho približa, položi mu roke okoli glave... vroče je bilo njegovo čelo, čutila je utrip žil na njegovih sencih; stemnilo se je v sobi, skozi okno je prihajal le odsvit cestne svetilke... Franc je čutil, kako drhti Mici po vsem telesu, čutil je gorki duh, ki je že prehajal v nekako hropenje... zbal se je, da se ne bi porodilo v njem ono, kar ga je uničilo... naglo je vstal, da je Mici preplašeno odskočila, zagrabil svoj klobuk in svojo pelerino, zakričal: »Zdravstvuj, Mici!« in pobegnil skozi vrata...

Mici pa je stala še vedno pri klavirju, zdelo se ji je, da sanja... Ko se je pa zavedla, izvil se ji je iz prsi blazen sklik: Franc, Franc! Skočila je k oknu, odprla ga, da so zašklepetale šipe, in pogledala na ulico... a njega ni zapazila, zastoj se je ozirala naokoli... zaprla je okno... par trenutkov je hodila nemirno po sobi... stopila zopet k oknu in naslonila razgredo čelo na mrzle šipe... prižgala je luč, toda motila jo je svetloba, da so se ji zasolile oči... upihnila je luč, zaklenila je vrata, in se naslonila na divan... nemirno se je premikala semintje, prsa so se ji dvigala... strah jo je bilo... glej... zdelo se ji je, da se je nekdo priplazil v sobo... tam za gardinami se skriva, ne, to je bila le senca, ki je šinila preko sove spustila je zastor, da je bilo popolnoma temno v sobi... Toliko časa ga je čakala, verovala je vanj, dasiravno ni vedela ničesar o njem in sedaj? Kaj? Ali ji ni rekel: Mlada in lepa si... uživaj! Uživaj!

nogu. A žal, prišel je čas ločitve; s solznimi očmi smo si podajali in stiskali roke, ter klicali: »Na svidenje!« Ko so dragi bratje odkorakali, spremlila jih je ogromna množica, s konca trga, med potjo pojoč odkritih glav »Hej Slovani« in »Naprej«. Ko so gostje zasedli vozove, so jim zadenili urnebesni »Na zdar« klici v slovo. Dva bodoča Sokola domačina pa sta jih spremlila na konjih do sosedne občine.

Tako so minuli slavnostni dnovi v čast našega zavednega občinstva. Novi delavni pripravljalni odbor nam je porok, da se danes leto dvigne »Sokol« tudi v Mokronogu. Za takrat pa kličemo: »Na veselo svidenje!« in »Na zdar«!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. septembra.

+ **Suplente na srednjih šolah.** V današnji seji deželnega šolskega sveta je bil sprejet predlog dr. Ivana Tavčarja, da se v bodoče vse suplente na srednjih šolah ne oddajo več ex praesidio, marveč v gremialnih sejah dež. šolskega sveta. Na ta način bodo oddane vse suplente na ljubljanski realki za letošnje leto, od katerih dosedaj še nobena ni zasedena.

+ **Varnostne odredbe.** Baron Schwarz je v velikih skrbih radi prve obletnice krvavih dogodkov dne 20. septembra. Državni detektivji že meseca in tedne poizvedujejo, kaj se namerava prirediti dne 20. septembra. Schwarz seveda misli v svoji navinosti, da se nameravajo tega dne prirediti velike demonstracije. In dasi mu njegovi zaupniki ne morejo ničesar poročati, da bi se pripravljale takšne demonstracije, vendar se je baron Teodor tako zivil v svojo fiksno idejo, da kratkomalo ne verjame, da bi 20. septembra ne prišlo do krvavih izredov. Zato je ukazal najobsežnejše varnostne odredbe. Iz najverodostojnejšega vira smo izvedeli, da bo v nedeljo in ponedeljek konsignirano vse vojaštvo, z vsega Kranjskega in iz sosednih dežel pa je poklicanih 300 orožnikov, da bodo skrbeli za mir in red. Ljubljana bo torej kritične dni kakor mesto, v katerem je proglašeno obsedno stanje. A mi stavimo sto proti eni, da ne bo vsa ta ogromna armada vojaštva in orožništva dobila niti prilike, da bi stopila v akcijo, ako sama ne bo izvala kakih izredov, zakaj v Ljubljani in človeka, ki bi sploh mislil na kakršnokoli demonstracijo. Seveda, ako bi pa gotovi vojak postopali tako, kakor so lani meseca septembra ali letos ob priliki vojaških vaj na Notranjskem, potem pač ni sile na svetu, ki bi mogla preprečiti, da bi ne prišlo do kakih izredov. Zato g. baron Schwarz, ako hočete, da bo vladal v Ljubljani ob obletnici septembrskih dogodkov mir in red, kar mi vsi iskreno želimo, poskrbite predvsem, da ne bodo kalili miru in red tisti, ki ste jih poklicali, da bi naj skrbeli za mir in vzdrževali red.

+ **Laška gonja proti premetitvi slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico.** V soboto je bila pri namestništvu v Trstu deputacija goriskega magistrata, kateri je povedal namestniški svetnik grof Schaffgotsche, da je premetitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico dognana stvar ter da se izvrši premetitev v kratkem času. Namestništvo ima tozadevni dekret v rokah od prošle srede.

Kaj je hotel reči? In to misli o nji on? On, ki ga je čakala, ki mu je bila zvesta, ki je žrtvovala njemu vse, vse! Toda naj bo! Ako se zgodi to, kar ji je on svetoval, ona ne bo kriva! Ako bi se sedaj odprla vrata in stopil bi v sobo neznan človek... ona bi skočila k njemu, objela ga in rekla: »Tvoja sem!« Ne, ne... to je samo razburjenost, blaznost; čutila je, da mora zblazniti, tiščalo jo je v sencih, bolela jo je glava... dušilo jo je... odpela se ji je jopica okoli vratu, da so se pokazala bela prsa, ki so se valovito dvigala... tolkla je z glavo ob naslonjač, da so se ji razpustili lasje, da so ji padli po ramenih hrbtu... čutila je, da jo zapušča moč, da ji ledeni kri v žilah, da ji prestaje biti srce... ah umreti, ko bi mogla umreti... odpreti okno in čakati, da pride on mimo potem pa se zazežne dolj ravno pred njega... Hotela se je dvigniti... ali moči so jo zapustile, roke so ji klonile, omahnila je nazaj... in obležala nezavestna na divanu...

Danilo se je že, ko se je prebudila in kakor v sanjah se je spominjala vsega, kar se je dogodilo... odprla je okno... oster in mrzel jutrtnji dah jo je šele predramil, dolga je slonela pri oknu; nato se je počasi oblekla in šla ven... Slišala je ven iz mesta... vse ulice so bile še prazne in megla je ležala nad njimi... ona pa je šla naprej... Ko je prišla izven mesta do gozdiča je solnce predlo megljo, in krvavi žarki jesenskega solca so se usuli po strniščih in golih drevesih, ki je po njih blestela slana. Ustavila se je in gledala mrt-

vo. Tolažilo se je Lahe, da utegne biti to le provizorij ter da morda se premeti potem učiteljske definitivno v Solkan pri Gorici, kakor hitro bi se tam dobilo primerne prostore. Na to moramo povedati takoj, da bi se protivile vse slovenske občine, sprejeti v svojo sredo učiteljske, ker spada to le v naravno središče gorških Slovencev, to je v Gorico. V nedeljo je bil protestni shod. Gorški župan Bombig je s pomočjo vplivnih moč s težavo nagnal v Gorico dobro polovico fulanskih županov, okoli 20, da so prišli pomagat protestirati proti udarcu, ki ima zadeti ubogo Gorico, ki je po mnenju Lahov v Gorici glavno mesto Furlanije, dočim ve vsak zaveden Furlan, da »la capitale del Friuli« je Gradišče ob Soči, Gorica pa naravno središče gorških Slovencev. Bombig je razlagal furlanskim županom, kaka nesreča čaka Furlanijo s to premetitvijo. Čitali so tudi laški prevod članka iz sobotne »Soci«, ki je povedala, da je proti premetitvi le nekaj laških kolodvij ter da bi drugače ostalo meščanstvo mirno in pa, da je Gorica glavno mesto slovenskega dela dežele. To je razkazilo zlasti dr. Ahila Venierja, da je udrihal po »Soči«, pa zatrjeval, da Gorica stoji na furlanski zemlji. Pravil je tudi, da je rekel Bienenrth Bombigu in Maraniju, da se premetitev izvrši ter da naj se Lahi učijo živeti s Slovenci. Sprejeli so resolucijo, v kateri protestirajo proti premetitvi, trdeč, da bi veljal tak udarec celi Furlaniji in nje glavnemu mestu Gorici. — To je preneumno. Vlada se pač ne more ozirati na tako resolucijo in tiste furlanske župane, odvisne od laških mogotcev, ki so bili navzoči, vsa ta stvar čisto nič ne briga. Nato so zborovali laški učitelji. Pasqualis iz Trsta je dožil laške klerikale, da so oni vsega krivi, ker so se zadovoljili z laškim učiteljskim v Gradišču, kar je kompenzacija za slovensko v Gorici. Sprejeli so resolucijo s protestom proti premetitvi slovenskega učiteljskega v Gorico; obenem pa so tudi zahtevali, da naj se ločita oddelka ženskega učiteljskega v Gorici ter se slovenski oddelki takoj premeti iz Gorice! — Vlada pač lahko vidi, da vso to gonjo narekuje Lahom le narodno sovraštvo, na katero se ona ne more ozirati, ker vsi drugi, zlasti še didaktični razlogi govore za premetitev v Gorico. — Na tem hujskajočem zborovanju je bil navzoč tudi gorški deželni glavar; deželni zbor istrski jo poslal brzojavko, v kateri izreka solidarnost s shodom; brzojavil pa je tudi socialno - demokratični tržaški poslanec Senigaglia, da naj se prihrani Gorici nov narodni boj.

+ **Razširjevalec krivih nauk, Terseglav.** Je imel preteklo nedeljo v Trstu pri Sv. Ivanu krivoversko pridigo. Kristusove nauke je tako nesramno zavijal, da so se navzoči duhovniki kar spogledovali. — Udeležba je bila zelo klaverna. Ko bi ne pripeljal nekdo iz Boljuna nekaj po »novem krščanstvu« hrepenečih ljudi, bi se Terseglavu niti ne bilo splačalo govoriti.

+ **»Orli«.** Pod tem naslovom so prinesli »Narodni listy« — kajti tudi na Češkem se kuha »čukulada« — pred par dnevi sledeči članek: »Ničesar ved menda ne ostane obvarovane pred klerikalno plesnobo, kar je narodu dragega in svetega. Črna garda sega tudi po Sokolstvu! Iz Moravskega, kjer se marsikaj čudovitega poraja in dozoreva, prihaja

vo prirodo... vse tiho kakor v grobu... Ah kako lepo je bilo nekada tu, ko je hodila po letu na sprehod, ko je že upala, ko se je nadjala, ko je še verovala na svojo bodočnost... In spomnila se je onih dni, davno minulih dni, ko je hodila še semkaj s Francem... Kako lepo je bilo takrat, vse je brstelo in zelenelo... a sedaj... vse izgubljeno, vse uničeno... Pospešila je korak, prešla je gozd in dospela na veliko cesto... sama ni vedela, kam gre... prišla je do reke, ki je valila skrita med vrhami svoje valove... Mici je prešinila čudna misel... ali naj stori to, kar ji je rekel Franc... ne ne tega ne more, preveč ga ljubi... on je izgubljen za njo... pustil jo je samo! Ali naj gre še enkrat k njemu! Ne! Včrtaj si je želela smrti... nagle smrti... in čuj, kako šepetajo valovi, vabijo jo v svoj objem, v svoj mrzli objem...

Ozrla se je in videla prihajati po cesti gručo ljudi... stopila je raz cesto na travnik in se bližala reki... tam pod vrhami je globok tolmun, v zelenomodri vodi se vijejo vrtine, Mici je za hip postala, ozrla se na vse strani in stopila je naprej... zmankalo ji je tal, obupen klic: »Franc, Franc!« je pretresel ozačje... voda je plusknila čez brez in se razlila po prahu... vrtinci so za trenutek izginili, veliki kolobarji so se razširili po površju in butali ob breg... Kmalu so se zopet umirile vode, vrtinci so se zopet pojavili, in lahni veter je stresal stare vrbe...

(Daje prihodnji.)

ta najnovejši klerikalni strup, ki je nastal iz lakomnosti po organizaciji, iz želje z enim mahom potegniti cel narod v mrzlo, umrtvujočo nariočje. Klerikalizem je segal nazadnje tudi na češko Sokolstvo, ki je bilo doslej samo predmet njegovih ognjenih kletev in je sedaj postalo žal predmet klerikalnega plagiranja! Klerikalni »Sokol«! Zlodej sam bi ne mogel najti večjega nasprotstva, večje »contradictio in adiecto« ko bi iskal dve nasprotji, ki se medseboj polarno izključujeta. Toda klerikalizem se tega gnusnega nasilstva nad češko idejo in celim dosedajnim pojmom o češkem Sokolstvu ni sramoval in ga je izvedel ne sicer dobesedno tudi po imenu, toda vsaj po ideji. Karikiral je dragoceno oporoko Tyrša, Fügnerja, Černega in karikaturi je dal ime — »Orli«. Tako se namreč imenuje klerikalni plagijat češkega Sokolstva, moravska klerikalna telovadna društva, pred kratkim ustanovljena po negativnem vzoru »Sokolstva«. Niti najdrzejšaja fantazija bi si ne bila upala sanjati o takem nestvoru, nad katerim dober okus kar joče — na Moravskem je to fakt. Zadnje nedeljo so imeli »Orli« svoj prvi »zlet« (tudi to ime so si izposodili od »Sokola«) v Vyskovu, in medtem ko je Sokolska župa telovadila s približno 600 telovadci na vyskovskem glavnem trgu je okoli 300 klerikalnih »Orlov«, nizki in smešni plagijati neponarejenih »Sokolov«, na graščinskem vrtu proizvajalo javno telovadbo, ki se po došlih poročilih niti od daleč ne more primerjati s proizvajanjem resničnih »Sokolov«, da ne govorimo niti o duhu, s kakršnim je češki »Sokol« v Fügnerjevih rokah oživel in krepko njegovo telo od teh dob diha. Pa tudi ko bi proizvajanja »Orlov« bila še tako dobra, ne bo narod vse te klerikalne »orlovine« nikdar sodil drugače, kakor kot najostudnejše zasmevanje ene od najdragocenejših institucij, kolikor jih narod ima. Ko bi bil klerikalizem ostal pri svojih tretjih redih, bratovščinah, katoliških rokodelskih društvih, pri svojem dobičku, kar ga je odpadlo od svobodomiselnega in naprednega učiteljsstva, ko bi bil ustanovil še druga društva sličnih čukov in sov s srednjeveškim flagelantskim programom ubijati telo in živje njegove nagibe, bi ravnal v svojih tendencah, toda ta »orlovska« igra na »Sokole« z modro imitacijo sokolskega kroja, z belim nagelnom na kapi »Sokolu« ukradeni, to je paradističen neokus, ki je tem hujski, ker se je zlorabila temeljna sokolska misel o svobodi za novo suženjstvo duha češke mladine, če je sploh mogoče iskati duha v mladeniču, v možu, ki je v stanu postaviti se v vrste »Orlov«. Vyskovske vrste »Orlov« je razmnoževalo mnogo »gospodov« in orlem kroju in po sv. blagoslovu pred telovadbo so jim govorili stvaritelji te čudne klerikalne perotine, predvsem pater Šramek, ki je povedal, da niso »Orli« ukradli Tyrševe in Fügnerjeve oporoke, temveč da so oni pravi dediči in nositelji njih ideje... »Kaj bi neki rekli »Narodni listy« ko bi videli naše »Čuke« z garibaldinsko rdečo srjajo, s sokolskim peresom in s »patanoštrm« in »flečkajnersko« frizuro!

+ **Znamenit politični shod v Zagrebu.** Dr. Gjurio Šurmin, poslanec I. zagrebskega volilnega okraja v hrvatskem saboru in peštanskem parlamentu, je v nedeljo sklical v dvorani »Kola« zaupni shod, ki se ga je udeležilo nad 500 oseb vseh stanov. Za predsednika shoda je bil izvoljen I. Radković, za zapisničarja pa dr. Vimpalek in Veljko Tomić. Prvi je govoril poslanec dr. Šurmin, ki je neusmiljeno kritiziral odnošaje na Hrvatskem ter ostro napadal nasilni Rauchov režim. Končno je predložil v odobrenje brzojavko, ki se je poslala na naslov Njegovega Veličanstva. V brzojavki se vladarja prosi, naj bi blagovolil odrediti, da se Hrvatski vrne ustava, da se skliče hrvatski sabor, ki že od leta 1907 ni zboroval, ter se uvede splošna in enaka volilna pravica. Brzojavka je bila soglasno sprejeta. Nato je govoril poslanec Miroslav grof Kulmer. Govornik je opisoval teško borbo, ki jo bije hrvatski narod že desetletja za svoje pravice, bodril navzoče, naj vztrajajo v tej borbi, ter izrazil svoje trdno prepričanje, da bo narod izšel iz tega boja kot zmagovalec, ker zahteva samo to, kar mu je zajamčeno v zakonih in po svečanih prisegah. Za poslanec sta še govorila trgovec Novak in finančni uradnik dr. Reberski. Končno je bila z velikim navdušenjem sprejeta resolucija, v kateri se izraža hrvatsko - srbski koaliciji zaupnica ter se zahteva, da se odstrani nasilni Rauchov režim, da se skliče hrvatski sabor in uvede splošna in enaka volilna pravica.

+ **Iz politične službe.** Deželno-vladni konceptni praktikant dr. Karel Bieček je imenovan za deželno-vladnega koncipista.

+ **Iz šolske službe.** Imenovan je Ivan Pirnat s Krke za nadučitelja v Mokronogu. — Matevž Peter-

lin pa za učitelja v Dobrem polju. — Premesežen sta prov. učiteljica Angela Cerar iz Hrušice v St. Jurij, Antonija Adamič iz Studenca v Horjul. Učiteljski kandidat Dominik Brie pride kot prov. učitelj v Hotedersico, učiteljska kandidatinja Henrijeta Kos kot provizorična učiteljica v Planino, učiteljska kandidatinja Marija Pipan za provizorično učiteljico v Javorje, učiteljski kandidat Stanisl. Vrhovec za prov. učitelja v Hinje.

— **Gentleman Schwarz.** Prireditelji III. narodno - radikalnega shoda so se obrnili na vojaško oblast, naj bi posodila za tuje goste, ki pridejo v Ljubljano na shod, nekaj postelj. Ker je vojaška oblast ugodila že opetovano tozadevnim prošnjam »Sokola«, pevskih in drugih društev in tudi dijaštva, je bilo upati, da tudi to pot ne napravi izjeme. Po zaslugi gentlemena Schwarza se je to vendarle zgodilo. Schwarz sedaj pije sicer le mleko, pa je vendarle zelo hudoben človek. In tako je poročal vojaški oblast, da je narodno-radikalni shod politična stvar in je dosegel, da nam je vojaška oblast prošnjo za postelje odbila. Baron Schwarz čisto dobro ve, da ni resnično, kar je trdil, on dobro ve, da narodno-radikalni shod ni politična prireditel. Ampak Schwarzovo srce si je želelo, da bi par sto dijakov spalo nekaj nočij na ljubljanskem uličnem tlaku in zato je dal vojaški oblasti omenjeno poročilo. Če baron misli, da bo s tem preprečil shod, pa se zelo moti, ker smo prepričani, da bo dijakom prihitelo na pomoč ljubljansko napredno občinstvo in jim dalo na razpolago prenočišča za goste.

— **Ljubljanskemu naprednemu občinstvu.** Ker nam vojaška oblast po zaslugi barona Schwarza ne da na razpolago postelj za goste, ki pridejo na III. narodno-radikalni shod v Ljubljano, se obračamo na ljubljansko napredno občinstvo z iskreno prošnjo za prenočišča. Požrtvovalnost ljubljanskega naprednega občinstva se je že večkrat ob sličnih prilikah tako lepo pokazalo, da vemo, da tudi mi to pot ne prosimo zaman. Blagohotne prijave na »Pripravljalni odbor«, Ljubljana, Mestni dom, »Prosveta«.

— **Ljubljanskim Čehom.** V četrtek ob 3/47 se pripelje v Ljubljano nad 100 čeških akademikov na shod slovenskega dijaštva. Ko jih bodo pozdravili na kolodvoru Slovenci, tudi ljubljanski Čehi ne smejo izostati, temveč naj s svojo navzočnostjo pri sprejemu na kolodvoru in pri pozdravnem večeru isti dan zvečer in drugi dan na koncertu v »Narodnem domu« pokažejo, da imajo svojo akademsko mladino radi, akoravno so izven svoje ožje češke domovine. Zato, ljubljanski Čehi, v četrtek zvečer na kolodvor k sprejemu čeških akademikov!

Ljubljanski Čehi! — Češki dijaški izlet in narodno-radikalni shod sta barona Schwarza spravila popolnoma iz ravnotežja. Tako je nervozen, da že cel teden baže nič drugega ne je in ne pije, ko samo kisl mleko. Zadnjič si je vtepel v glavo, da na kolodvoru ne sme biti ob prihodu naših gostov sprejema; po vsej sili je hotel, da bi se sprejem njemu naznanil, nakar bi ga seveda prepovedal. Mi pa mislimo, da tudi nervoznega barona Schwarza nič ne briga, če gre ljubljansko občinstvo v četrtek zvečer na kolodvor, ko se pripeljejo Čehi, Hrvati in Srbi v Ljubljano. Gospod baron si bo menda še to vtepel v glavo, da ga pojdemo prositi za dovoljenje, kadar bomo nameravali obiskat dobroznami paviljonček ob Francem mostu. Ampak učakal tega ne bo nikoli.

— **40letnica »Slovenije«.** Dne 26. maja je minilo 40 let od ustanovitve akademičnega društva »Slovenije« na Dunaju. Društvo bo svoj jubilej slavilo, sicer skromno, toda dostojno, dne 18. t. m. o priliki III. narodno-radikalnega shoda. Društvo upa, da se bo na tem jubilejnim večeru zbralo lepo število bivših članov, ki bodo vsi iskreno dobro došli!

— **Katoliški »Srovinice«.** Se je tudi jel brigati za narodno-radikalni shod. Včeraj grozi v neki notici srednješolcem, češ, naj se ne dajo izvabiti za kakšne »nepredvidnosti«, to se pravi, naj nikar ne gredo na shod, sicer... To so naravnost grožnje z denunciacijami, ki si jih je treba dobro zapomniti za slučaj, da bi hotel »Srovinice« svojo denuncijatsko naturo zatajiti. Ampak ne bo šlo!

— **Domovina, vzgojevalac in naobraževalno društvo.** Včeraj zvečer je imelo ustanovni občni zbor društvo, ki zasluži, da bi se zanj živo zainteresirala vsa naša napredna javnost in ga izdatno podpirala. Saj si je to društvo stavilo plemenito in zaslužno nalogo, osvoboditi revne naše srednješolske dijake, za katere smo se doslej — žal — tako malo brigali, iz materialne odvisnosti od klerikalcev, ki tako uničujejo vpliva na mlade ljudi in njih značaje. V imenu pripravljalnega odbora je šte-

(Daje v prihodnji.)

vilne navzoče pozdravil gosp. dr. Triller. Dejal je, da je slovenska napredna javnost doslej zanemarjala skrb za srednješolce. Navezani so bili na privatno dobrosrčnost, morali so takorekto beračiti, in mnogokrat je trpela duševna svoboda. Je sicer v Ljubljani dijaška kuhinja, v kateri sta do zadnjega časa bili zastopani obe narodnosti in obe slovenski stranki, toda te kuhinje so se polastili klerikalci, iztisnili iz nje naprednjake in sedaj dobiva hrano tam le tak dijak, ki je klerikalcem po volji. Treba je postaviti se na lastne noge in ustanoviti kuhinjo, v kateri bo dobival hrano vsak reven dijak, ne glede na svoje prepričanje. To bo prva skrb društva »Domovine«. »Domovina« pa bo tudi sicer organizirala podporno akcijo za srednješolce in bo delovala zlasti na to, da se v Ljubljani odpre tudi internat za srednješolce, ki so sedaj izročeni v domačo »vzgojo« raznim terciarkam. — Nato poroča gosp. Ribnikar o doslej že izvršenih delih. Dijaška kuhinja se odpre v večerjati okoli 100 dijakov. Dobivali bodo obede po 20 v. in večerje po 10 v. Kuhinja se je oddala v najem privatni osebi, ki se je zavezala dati obede po 32 v. in večerje po 20 v. Diferenco, ki nastane med vsoto, ki jo bodo plačali za hrano dijaki in vsoto, ki jo bo plačala »Domovina« najemnici kuhinje, in ki znaša okoli 6000 K letno, bo skušalo pokriti društvo potom subvencij, darov itd. Društvo upa, da bodo one korporacije, ki so doslej podpirale sedanje klerikalno dijaško kuhinjo, obrnile svoje podpore »Domovini«. Tudi s pripravljanimi deli za internat se bo začelo takoj. Važen del društvenega delokroga bo brezplačna bolniška oskrba za dijake. Tozadevno se je pripravljali odbor že obrnil na ljubljanske zdravnike. Nato gosp. Ribnikar prečita pravila, ki se sprejme. V odbor so bili izvoljeni: gospe dr. Slajmarjeva in dr. Tavčarjeva in gospodje dr. Demšar, prof. Jug, okr. glavar v p. Lapajne, učitelj Pretnar, tržni nadzornik Ribnikar dr. Triller in prof. Trtnik; preglednikom pa gospodje Bonač, Podgornik in Galé. Nato se je razvila živahna debata, v kateri so se sporele marsikateri dobre misli in so se dale odobru marsikaki lepi nasveti. — Novo društvo iskreno pozdravljamo in mu želimo uspešnega delovanja v korist našim doslej dosti zanemarjenim srednješolcem. Iskreno želimo, da bi društvo imelo prav veliko podpornikov in članov (ustanovniki plačajo enkrat za vselej 100 K, redni člani pa na leto 4 K). Upamo tudi, da se bodo naše javne korporacije sponjale naše »Domovine« z rednimi doneski.

— Izreden občni zbor »Glasbene Matice« bo v torek, dne 28. septembra ob 8. zvečer v pevski dvorani. Dnevni red: 1. Razširjenje glasbene šole v vlogi konservatorij in tozadevna vloga na deželni zbor; 2. vsled tega potrebna izprememba društvenih pravil. Odbor.

— Slov. deželno gledališče. Izkušnje angažiranih členov opernega zbora se začne za moški zbor jutri, dne 15. t. m., za ženski zbor pa v soboto, dne 18. t. m. ob polu 8. zvečer v poizkusni sobi v prvem nadstropju »Narodnega doma«. Izkušnje vodita gg. kapelnika Benišek in Talič.

— Slovensko gledališče. Dodatno je bil angažiran za prve ljubimke uloge in kot režiser g. K. V. Motejl, dosedanj r. žiser »Gledališča moravskih mest«.

— V spomin padlih žrtev 20. septembra 1908 zapoje pevsko društvo »Slavec« v nedeljo 19. septembra ob pol 4. popoldne ob grobu žrtev tri žalosinke.

— Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« poje dne 20. septembra t. l. ob 4. popoldne na grobu nedolžno padlih žrtev Adamića in Lundra tri žalostinke. — Brate pevce opozarjamo, da se zanesljivo vdeležte pevske vaje, ki bo v sredo, dne 15. t. m. ob 8. zvečer.

— Poročil se je danes v župni cerkvi trnovski ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug« g. dr. Gregor Zerjav z gđ. Mileno Lavrenčičevo, hčerko tovarnarja in posestnika g. Josipa Lavrenčiča. Iskreno čestitamo!

— »Slovenske Filharmonije« redni občni zbor se vrši jutri, dne 15. t. m. ob 8. zvečer v salonu hotela »Mirije« z že naznanjenim vsprejdom, na kar se č. člani ponovno vladno opozarja.

— »Slovensko planinsko društvo« je izdalo razglednice »Trentarje«, reševalci dr. Jos. Stojca. Narodne knjigarne prodajajo jih po 10 v.

— Pevsko društvo »Slavec« otvori običajne plesne vaje za društvene člane v nedeljo, dne 3. oktobra t. l., v društvenih prostorih v »Narodnem domu«.

— Za Roseggerjev sklad »v obrambo nemštva« je dala nemška

firma Hardtmuth na Češkem 3000 kron. Ta firma izdeluje svinčnike, ki se jih tudi pri nas porabi na milijone, zato smo prepričani, da smo tudi Slovenci prispevali doberšen del k omenjenemu darilu. Sami si spleta oster bič, ki nas tepe in nas še bo, če se ne spametujemo, 20. septembra 1908 obhaja v ponedeljek obletnico!

— »Slovenec« se poteguje za nemarne mlekarice. Klerikalci vedno zabavljajo čez Ljubljano in pišejo na metre dolge članke, kaj vse treba, da bi se naše mesto moderniziralo. Kadar pa se kaj pametnega ukrene, in ni ravno nerazsodnim ljudem po volji, se »Slovenec« takoj oglasi in potegne za starokopitneže, zabavljajoče čez napredek. Sobotna številka tega lista se poteguje, da bi Ljubljana postala kmečka vas. »Slovenec« zahteva namreč, da naj bi smele mlekarice prodajati po celem mestu mleko, zelenjavo, sadje, gobe itd. Po njegovi želji bi bilo kar najboljšje, da preneha tržiti na Vodnikovem trgu, v vsaki ulici pa bi si mlekarice po njegovi želji in po svoji prevdarlosti napravile trg. Mestna policija je že od nekdaj zasledovala postajanje in prodajanje mlekarice po ulicah, ker ji to velevala cestni policijski red. Da se to danes zopet izvršuje, je iz zdravstvenih ozirov zelo potrebno. Radi stroge kontrole na trgu, se potikajo po mestu one mlekarice, ki so nemarne in imajo slabo vest. Prodajajo vodeno, nesnažno mleko v gnjusnih posodah. Druga živila so tudi brez stalne kontrole in zasačilo se je že mlekarice, ki so prodajale strupene gobe. Magistrat vrši le svojo dolžnost, če s profilakso zboljšuje zdravstvene razmere v mestu. Ostudno pa je, da vznjaja »Slovenec« v nepoučenih ljudeh nejevoljo radi odredb, ki so velikega pomena za boljše zdravstveno stanje našega mesta.

Šola v Grosupljem se razširi v dvorazrednico.

Rabelj naprednih društev v Šmartnem pri Litiji hoče biti Matej Rihar, bivši kaplan pri D. M. v Polju, ki je za svoje »prelepo« in »plodono« delo poleg blaznice bil čez noč od kaplana povzidan za župnika, dekana in duhovnega svetnika. Skof Jeglič pač vse dobro tudi dobro plačuje, vse hudo pa hudo kaznuje. Le žal, da ljudje niso enih misli s škofom, kaj je dobro. Ni zastoj pri neki pridigi pred svojim odhodom prokoval kanonik Zlogar, da pride čez Šmartno šiba božja. Nismo vedeli v kaki obliki; zdaj jo skušamo to šibo božjo v polni meri. Prvo, kar je Rihar pri nas poskusil, je bilo, spoznati kmetško hranilnico in posojilnico s svojo. To se mu je vsled male neokretnosti izjavilo. Na svojo bridko žalost je moral gledati, kako se kmetška hranilnica in posojilnica lepo razvija. Izumel je torej nov nasok. Začelo se je zahrbtno napadati g. nadučitelja, ki je bil prevzel tajništvo brezplačno, češ, vsled množičnih se napadov bo tajništvo popustil, potem je pa po hranilnici. Tudi to je Riharju izpodletelo in potreba je bilo izdatnejših sredstev. Susteršičeva posojilnica je bila do sedem let nastanjena v občinski hiši in bilo je vse v redu. Vsled napredne sape, ki je zapihala v občinskem odboru, je takratni župnik Zlogar to posojilnico sam premestil v druge prostore. Pozneje se je v te, od klerikalne posojilnice zapuščene prostore preselila kmetška posojilnica. Zdalj je »brihtna« glava Riharjeva uganila, da uspeva kmetška posojilnica zato, ker je v občinski hiši. Torej ven z njo in konec je bo. Župan, pokorni sluga Riharjev, je začel spuščati odpoved za odpovedjo, posegel je seveda tudi »vrli« deželni odbor vmes in slednjič se je kmetška posojilnica res izselila iz občinske hiše. A glej ga spaka! Promet v kmetški posojilnici se je podvojil, in — Riharjev up je šel po vodi. Toda Rihar zaradi te blamaže še ni nehal. Ker so v Šmartnem še druga društva, ki so v naprednih rokah, si je mislil, da se bo dalo kako drugo uničiti. Pevsko društvo, ki bo kmalu obhajalo 25letnico obstanka, treba spojit s cerkvenim zborom, a to se zna zgoditi le ako se je — udari po glavi. Treba je pevodjod odstraniti in — padla je žrtev v osebi učitelja g. Lajovica. Ali moti se, kdor misli, da je s tem udarcem »Zvon« ubit; ne in ne, in če se to tudi desetkrat po »Domoljubu« povdarja. Obstoji pa še društvo, ki je bilo 24 let eno najdelavnejših in to je: prostovoljno gasilno društvo. Bilo je vedno nevtrhalno in sloga med člani obogaja mišljenja je bila uzorna. Tudi to ni gotovim osebam ugajalo. Treba je povzročiti razdor in nesoglasje so si rekli te osebe. Res se je to posrečilo na umeten način in že se kažejo sadovi. Škodljivci hočejo društvo in društveno zastavo izrabljati v strankarske in demonstracijske namene. Ta čin je pa očitno pogubonosn za prejšnje tako uzorno gasilno društvo, ako se razmere pravočasno ne uredijo. Je še eno društvo, ki pa ni dostopno razdiralcem in to je bralno društvo. Ze je svoj čas »Domoljub« kar naravnost e. hr. okrajno glavarstvo pozival, naj je razpusti,

ker je ob priliki izvolitve župana Hribarja državnim poslancem, razobesilo zastavo, ali ta drznost ni, izdala. Zaželjenega uspeha torej pri društvi ni bilo, pač pa se povzročila sovraštva in nasprotja, kakršnih ni bilo do sedaj. Za danes samo toliko evetu iz vrta tega »oznanjevalca miru«, ki je delal pri nas, mirnih in potrpežljivih faranih, kar se mu je zljubilo.

Legar na Dolenjskem. V okolici Novega mesta je vsled slabe vode nastal legar. Obolelo je že kakih dvajset oseb.

Vojšastvo na Notranjskem. S Pivke se nam piše: Vojšastvo nas je zapustilo. Ljudje so si kar oddahnili. V manevskih dobi so se zgodila vsakovrstna izzivanja, pretepi, poboji in celo posilstva. Vse to od nemških vojakov. Pa kaj bi se čudili. Kdor je imel priliko opazovati oficirje, je lahko spoznal, koliko jih je med njimi, ki prav nič niti ne skrivajo svojega vsenemškega mišljenja. Slišalo se je prepevati celo »Heil dir in Siegeskranz«. S tem dejstvom je dovolj povedano. Naši ljudje so ponižni in pohlevni in to se jim grdo plačuje. Notranjski kmetovalec ima tako slabe, zanikrne in strahopetne poslane, da si še ust ne upajo odpreti in zato delajo oficirji in vojaki kar hočejo. Casih seveda se že najde tudi človek, ki se postavi po robu in potem jo ošabna soldateska le skupi. Letos n. pr. je iz M. pri Postojni odnesla imenitno blamažo. Dogodek je vreden, da se javno razglasi, ker lahko hasne našemu ljudstvu in mu pokaže, kako je treba nastopiti. Če se kak obrtnik vojaškim kapricam in sitnostim brezpogojno ne ukloni, mu groze z bojkotom in s stražo. S kako pravico si vojaška poveljstva sploh dovoljujejo razglasiti bojkot posameznih obrtnikov, to je vprašanje, ki bi se moralo enkrat v deželnem in v državnem zboru vzeti v pretres. V označenem kraju pri Postojni so pretekli dni štabni častniki nekemu gostilničarju zagrozili z orožniki in z aretacijo ker — ni imel sobe za generala. Cesar ni, tega seveda tudi vojska ne more vzeti. Tudi v tem slučju so se morali oficirji zadovoljiti s sobano kot obednico za generalni štab. Poleg sobane jim je dal gostilničar na razpolago tudi večino kuhinjske in namizne opreme, del kuhinje, vrt in kegljišče. Za vse to je zahteval samo pet kron na dan, torej pravo bagatelo. Če bi bil zahteval 20 K bi tudi ne bilo preveč. A glej — ti ošabni gospodje se pet kron niso hoteli plačati. Ponudili so od spalnice z eno posteljo — 52 vinarjev in mu zagrozili, da se preselijo in da postavijo stražo pred hišo, da ne bo smel noben vojak v dotično gostilno, oziroma prodajalno. Gostilničarju je ta prepotentnost vendar presedala in postavil je oficirje pred alternativno: ali plačati na dan pet kron ali nemudoma ven. Oficirji so šli; ker ni bilo nič boljga dobiti, so šli v slabši a notabene dražji lokal. Pred hišo in okoli hiše omenjenega gostilničarja so postavili tri straže, da bi noben vojak ne prišel v dotiko s to hišo. To je nekaj nečuvenga! Gostilničar, zavvedajoč se svojih dolžnosti in svojih pravic, je takoj brzojavil okrajnemu glavarstvu, zahtevajoč obrambe obrtnih pravic. Glavarstvo je oddalo brzojavko divizijskemu poveljstvu, ki je, zajedno z glavarstvom brigadnemu poveljstvu ukazalo straže odstraniti, ter bojkot opustiti. To se je seveda kaj zgodilo. Dnevno povelje, ki je bilo že spisano, da ne sme nihče izmed vojaštva v imenovano gostilno, se je popravilo v toliko, da gostilna kakor tudi prodajalna ni prepovedana, »le gospod generalmajor in obrst ne želijo, da bi se tje šlo«. Gostilničar se pa tudi s tem ni zadovoljil. Šel je osebno h kornemu poveljniku, ki je stanoval v Postojni ter tudi od te strani izposloval ošabnim gospodom zasluženi — nos. Pri tej priliki bodi še pohvalno omenjeno mesto 87. pešpolka. Sami slovenski Štajerci, pošteni in mirni mladeniči, glede katerih od civilnega prebivalstva ni bilo slišati nikake pritožbe. — Anti.

Kolodvorska restavracija v Št. Petru na Krasi preide v najkrajšem času v druge roke in dosedanja imejteljica, huda Nemka bode hvala bogu odšla. Imela je skoraj vedno le Nemce za uslužbence, ki so bili slovensčine popolnoma nevedski. No pogrešal je ne bode nihče, najmanj pa poštni uradniki, katerim je odpovedala abonement, razun enemu, ki je Kočevar, to se pravi zagrozen nemškutar. Upamo, da se bodo razmere pod novim vodstvom v vseh ozirih temeljito zboljšale.

Nesreča na lovu. Učitelj Friderik Lešnik iz Poljčan je šel s svojim bratom Ferdinandom na lov. Temu se sproži puška in Friderik se zgrudi v hrbet zadet na zemljo. Čez nekaj minut je bil mrtev. Nesrečna soproga, ki je bila šele dobro leto poročena, je pri pogledu na mrtvega moža omedlela.

Izgredil v Sevnici. Piše se nam: Dne 12. ob polu deveti uri svetlo so se peljali mimo Sevnice brežički nemščurji. Na sevniskem kolodvoru jih je nekaj stopilo iz vozov. To so bili znani sevnški nemškutarji. Vzle temu, da jih je bilo malo, so napravili velikanski škandal. Začeli so hajlati, da je bila groza. Na to izzivanje so odgovorili Slovenci s krepkim »Na zdar!« Sevnški orožniki so strogo nastopili — proti Slovincem. Nemškutarji so lahko počenjali kar so hoteli. Čulo se je vpitje »Windische Hunde« in iz vagona je priletel tudi precej velik kamen na Slovence. Ko je vlak odhajal, se je slišalo kričanje »Heil Liehtenwald — hauts die Windischen nieder.« To je dva znana nemškutarska razgrajaca nadučitelja šulvereinske šole Tomitscha in mladega Schmuka tako navdušilo, da sta napadla nekega mirnega trgovskega pomočnika in ga psovala na najnesramnejši način. Oba se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Podivljano nemštvo. Dodatno k včerajšnji brzojavki o nemškem streljanju v Vidmu, pripomnimo še sledeče: Ko so izstopili krški Sokoli, so naenkrat zaslišali iz voza, v katerem so se peljali »brežički turnerji« divje tuljenje in petje izdajalske »Die Wacht am Rhein«. Koj nato je padel prvi strel, in krogla je prebila šipo na spalnici postajenačelnika, ki je ta čas ravno opazoval to divjanje in se je dotični moment slučajno od okna odmaknil. Pri drugem strelu pa je bila zadeta hčerka tamošnjega železniškega čuvaja Abrahama in ji je krogla predrila nogo. Ker je bilo takrat mnogo občinstva na kolodvoru, bi se bila lahko zgodila velika nesreča. kajti nemškutarji so streljali vse navzkriž. Da so nemškutarji tako predeznji, je vzrok to, ker vedo, da se jim ni treba ničesar bati.

Iz Sevnice na Sp. Štajerskem se nam piše: V nedeljo dne 12. t. m. je bil tu odlivokov s kolajno za 40letno zvesto službovanje železniški delavec Fran Modrinjak. Inženir Herman je po jednatem nagovoru pripel slavljenca kolajno; pozdravil je slavljenca v imenu občine tudi župan Šinko s celim občinskim odborom. Južna železnica je slavljenca podelila nagrade sto kron. Pri železnici do službi le malo kdo 40 let za to so take slavnosti silno redke.

Glavni zbor štajerskega »Lehrerbund«, ki se je vršil 11. septembra v Gradcu, se je izborno obnesel. Prostrana dvorana Stefanijina, ki se je v zadnjem času zdato razširila, bila je natlačeno polna. Gotovo je bilo navzočih saj 2000 štajerskih učiteljskih oseb. Slovensko učitelstvo bilo je častno zastopano. — Govorila sta nadučitelja Kalista in Mon-schein; prvi o materialnih, drugi o pravnih razmerah štajerskega učitelstva. Njiju izborna izvajanja našla sta frenetično priznavanje v poslušalstvu. Govorila sta stvarno, a ostro. Slišali smo rezkih, tehtnih besed; videti hočemo, kakšna bodo — dejanja. Prodlagane resolucije so se enoglasno vzprejele ter se predložile prihodnji sesiji dež. zbora štajerskega. — Skupščino je posetilo več poslancev, a noben — šolski nadzornik. Brzojavno ali pisмено pozdravilo je zbor nekaj poslancev in dostojanstvenikov, med drugimi tudi dež. poslanec dr. V. Kukovec v imenu »Narodne stranke« na Štajerskem.

Na dopustu umrl. Finančni nadpaznik Alojzij Kokol iz Istrije je bil na dopustu v Konjicah. Dne 10. t. m. so ga našli s težko poškodbo na glavi brez zavesti. Umrl je 11. t. m., ne da bi spregovoril kako besedo.

Radi ljubezni v smrt. V soboto je skočila iz okna tretjega nadstropja v Gradcu 28letna Viktorija Lipp. Bila je takoj mrtva. Imela je večletno ljubezensko znanje, toda vsled raznih ovir se s svojim izvoljencem ni mogla poročiti. To jo je tako žalostilo, da je v obupu napravila konec svojemu življenju.

Zopet napad v Gradcu. V Ključarski ulici v Gradcu je bila te dni napadena soproga mestnega uradnika. Napadalec podrl jo je na tla ter ji hotel odvzeti denarnico in zavoj. Vsled klicanja po pomoč, je napadalec urno odnesel svoje pete.

Prvo sokolsko društvo na Koroškem. Vlada je potrdila pravila telovadnega društva »Sokol« v Borovljah na Koroškem. To bo prvo sokolsko društvo v slovenskem Korotanu. Ustanovni občni zbor se skliče v kratkem. Kakor čujemo, se snuje »Sokol« tudi v Velikoveu. Tudi tužni Korotan se prebujaja iz sna!

Slovenski vojaki najboljši strelci. Pri tekmovalnem streljanju na strojne puške v Celoveu je dobil 17. pešpolk prvo darilo.

Romarji. Okoli Marijinega praznika 8. septembra in naslednje dni so razni romarski kraji polni slovenskih romarjev; posebna pa Sv. Gora nad Gorico. Vidi se tam obilo slovenskih romarjev tudi iz Kranjske. Naše kmetško ljudstvo je po večini še vedno tako, da misli, da ne sme z doma nikamor drugam kot le na božjo pot. Teško prisluščne kronice umesajo na Sv. Goro pred altar Marijo; tam darujejo za mazo, pa če imajo potem

tudi stradati. Uboga slovenska kmetška žena nese kronice na Sv. Goro ter jih da za mazo in ko se vrne domov, misli, da bo bral pobožen pater frančiškan tam gori pred Materjo božjo sveto mazo za njo ali za moža ali za kogar jo je že določila. Kako se vara! Za mazo naberejo toliko denarja, da ne morejo opraviti vseh maš, pa če bi bilo še desetkrat toliko patrov v samostanu na Sv. Gori. Zato pa kupčujejo z mašami ter jih prodajajo v Italijo ubožnejšim duhovnikom. Če n. pr. plača slovenska romarica za eno mazo 2 K, jo prodajo v Italijo ali kam drugam za 1 K 20 v ali 1 K 40 v, drugo si pridržijo; del teh dohodkov dobi knez nadškofijski ordinarijat v Gorici ter ga lahko porabi, kakor hoče, magari tudi v volilne namene.

Hujskači na delu. Iz tržaške okolice nam pišejo: Takozvana »krščansko - socialna zveza«, ki pa obstoji v Trstu in okolici — izvzemši par stotin marijinih hčer — le po imenu, je priredila v nedeljo v Sv. Ivanu pri Trstu neko prireditve v vprav »mešanin« sporedom. — Te krščanske prireditve se je udeležilo okoli 150 Marijinih hčer, 40 ljudi iz Boljuna, Črnkala in sploh iz Istre in celih 9 domačinov. — Mi bi se nad to prireditvijo prav nič ne spodtikali, ker stojimo na stališču, da je vsakemu na prosto dano, da se veseli, zabava in izobražuje po svojem okusu posebno še, ako se to vrši v narodnem slovenskem duhu. Ali omenjeno bodi, ker je ob tej priliki nastopil tudi predobro znani lemenatarski deserter, hujskač slovenske mladine zoper svoje rodne brate in predvidjeni bodoči figurant v registrih Blaznikovih prakti, ateist gospod Terseglav iz Ljubljane ob asistenci nekega Ravniharja. — Ta nadzdrabzar, kateremu bi bilo bolje, da bi se mu bil, po svetem pismu rečeno — obesil mlinski kamen na vrat in gapotopilovglobočini morja, ta človek se ne omejuje s svojim hujskanjem samo na Kranjsko, temveč hodi delati združbe in razpriti tudi med obmejne Slovence, na Štejersko, Goriško, Istro in v Trst. — Minule nedelje, kakor rečeno, je pridigal pri Sv. Ivanu par ubogim ovčicam boj in pogin sovražnikom krščanstva. Mislite li, da je ta nesrečni človek res s svojimi nekrščanskimi hujskarijami meril na prave sovražnike krščanstva, tržaške kamoriste in za njih plečami stoječe italijanske duhovnike, ki so pometli iz tržaških cerkva takorekto zadnji sled slovenskega jezika? One, Terseglav ni mislil teh, nekrščanov temveč tržaške Slovence, ker se le-ti nečesto meni nič tebi nič — prodati ako treba kakemu nemškemu tržaškemu škofu in mu poljubovati roke. — Da se je moral odgretni tudi ob imeni Tavčar in Hribar, je samo po sebi umevno. — Kako bodo drugje po Slovenskem vspele Terseglavove misije ne vemo, ali da v Trstu seme njegovih krivih naukov ne bo padlo na rodovitna tla, naj bo kar prepričan. — Na tržaškem se pač da še od enakih brezvercev nahujskati kaka na duhu uboga Marijina hči, ne pa tržaško slovensko ljudstvo. — To ljudstvo je politično in moralno previsoko, da bi je mogle okužiti krivoverske hujskacije raznih kranjskih misijonarjev, ki v imenu »Kristusa - kralja« širijo sovraštvo in razpor med mirno ljudstvo. Ne moremo dovršiti teh vrstic, ne da bi omenili, da je sramota za one — vsaj mislimo — kolikor toliko narodne duhovnike, ki kličejo osebe takega kalibra v od sovražnikov našega naroda obdane kraje združbo delat. — Sramota je pa tudi, da so razni škofje tako kratkovidni, ter pošiljajo svoje »pastirske blagoslove« tem ščurvarjem rodnih bratov. — Upamo, da bo ljudstvo povsod po Slovenskem prišlo do prepričanja, da so te vrste ljudje — volkovi v ovčjih kožah in bo tudi z njimi — ki jim je blagor ljudstva najzadnja, a dosega svojega umazanega političnega namena prava stvar — zasluženju primerno obračunalo. — Kranjski sejaleci razdora in vetra, pa naj se čuvajo, da jih nekega lepega dne ne odnese burja enkrat za vselej tja preko sivih kraških skal.

Samomr. V Trstu se je v nedeljo zvečer obesil delavec Ivan Blataar iz Ljubljane.

Petdesetletnico svojega pisateljskega delovanja je obhajal preteklo soboto predsednik »Matice Srbske« v Novem Sadu, A. Hadžić. Kralj Peter mu je ob tej priliki podelil red sv. Save.

Samomr. Zunaj Zagreba se je vrgel pred brzovlak, ki vozi v Budimpešto, neki mož. Vlak mu je odtrgal glavo in pretrl desno nogo. Pri njem so dobili delavsko knjižico, glasečo se na ime Anton Kuhar iz Kranjske.

Glas iz občinstva. Vsakdo je vesel, če vidi kako se je nekdanja Svecarija premenila. Splošno mnenje je: Kako da se nihče stopale ne usmili. Stopnice bi morale biti visoke in položne, saj prihaja in odhaja zares mnogo ljudi. Tudi nekaj svetilk po stranskem hodniku do glavnega je nujno potrebno, kajti

Glavni zbor štajerskega »Lehrerbund«, ki se je vršil 11. septembra v Gradcu, se je izborno obnesel. Prostrana dvorana Stefanijina, ki se je v zadnjem času zdato razširila, bila je natlačeno polna. Gotovo je bilo navzočih saj 2000 štajerskih učiteljskih oseb. Slovensko učitelstvo bilo je častno zastopano. — Govorila sta nadučitelja Kalista in Mon-schein; prvi o materialnih, drugi o pravnih razmerah štajerskega učitelstva. Njiju izborna izvajanja našla sta frenetično priznavanje v poslušalstvu. Govorila sta stvarno, a ostro. Slišali smo rezkih, tehtnih besed; videti hočemo, kakšna bodo — dejanja. Prodlagane resolucije so se enoglasno vzprejele ter se predložile prihodnji sesiji dež. zbora štajerskega. — Skupščino je posetilo več poslancev, a noben — šolski nadzornik. Brzojavno ali pisμένο pozdravilo je zbor nekaj poslancev in dostojanstvenikov, med drugimi tudi dež. poslanec dr. V. Kukovec v imenu »Narodne stranke« na Štajerskem.

Na dopustu umrl. Finančni nadpaznik Alojzij Kokol iz Istrije je bil na dopustu v Konjicah. Dne 10. t. m. so ga našli s težko poškodbo na glavi brez zavesti. Umrl je 11. t. m., ne da bi spregovoril kako besedo.

Radi ljubezni v smrt. V soboto je skočila iz okna tretjega nadstropja v Gradcu 28letna Viktorija Lipp. Bila je takoj mrtva. Imela je večletno ljubezensko znanje, toda vsled raznih ovir se s svojim izvoljencem ni mogla poročiti. To jo je tako žalostilo, da je v obupu napravila konec svojemu življenju.

Zopet napad v Gradcu. V Ključarski ulici v Gradcu je bila te dni napadena soproga mestnega uradnika. Napadalec podrl jo je na tla ter ji hotel odvzeti denarnico in zavoj. Vsled klicanja po pomoč, je napadalec urno odnesel svoje pete.

Prvo sokolsko društvo na Koroškem. Vlada je potrdila pravila telovadnega društva »Sokol« v Borovljah na Koroškem. To bo prvo sokolsko društvo v slovenskem Korotanu. Ustanovni občni zbor se skliče v kratkem. Kakor čujemo, se snuje »Sokol« tudi v Velikoveu. Tudi tužni Korotan se prebujaja iz sna!

Slovenski vojaki najboljši strelci. Pri tekmovalnem streljanju na strojne puške v Celoveu je dobil 17. pešpolk prvo darilo.

Romarji. Okoli Marijinega praznika 8. septembra in naslednje dni so razni romarski kraji polni slovenskih romarjev; posebna pa Sv. Gora nad Gorico. Vidi se tam obilo slovenskih romarjev tudi iz Kranjske. Naše kmetško ljudstvo je po večini še vedno tako, da misli, da ne sme z doma nikamor drugam kot le na božjo pot. Teško prisluščne kronice umesajo na Sv. Goro pred altar Marijo; tam darujejo za mazo, pa če imajo potem

tudi stradati. Uboga slovenska kmetška žena nese kronice na Sv. Goro ter jih da za mazo in ko se vrne domov, misli, da bo bral pobožen pater frančiškan tam gori pred Materjo božjo sveto mazo za njo ali za moža ali za kogar jo je že določila. Kako se vara! Za mazo naberejo toliko denarja, da ne morejo opraviti vseh maš, pa če bi bilo še desetkrat toliko patrov v samostanu na Sv. Gori. Zato pa kupčujejo z mašami ter jih prodajajo v Italijo ubožnejšim duhovnikom. Če n. pr. plača slovenska romarica za eno mazo 2 K, jo prodajo v Italijo ali kam drugam za 1 K 20 v ali 1 K 40 v, drugo si pridržijo; del teh dohodkov dobi knez nadškofijski ordinarijat v Gorici ter ga lahko porabi, kakor hoče, magari tudi v volilne namene.

Hujskači na delu. Iz tržaške okolice nam pišejo: Takozvana »krščansko - socialna zveza«, ki pa obstoji v Trstu in okolici — izvzemši par stotin marijinih hčer — le po imenu, je priredila v nedeljo v Sv. Ivanu pri Trstu neko prireditve v vprav »mešanin« sporedom. — Te krščanske prireditve se je udeležilo okoli 150 Marijinih hčer, 40 ljudi iz Boljuna, Črnkala in sploh iz Istre in celih 9 domačinov. — Mi bi se nad to prireditvijo prav nič ne spodtikali, ker stojimo na stališču, da je vsakemu na prosto dano, da se veseli, zabava in izobražuje po svojem okusu posebno še, ako se to vrši v narodnem slovenskem duhu. Ali omenjeno bodi, ker je ob tej priliki nastopil tudi predobro znani lemenatarski deserter, hujskač slovenske mladine zoper svoje rodne brate in predvidjeni bodoči figurant v registrih Blaznikovih prakti, ateist gospod Terseglav iz Ljubljane ob asistenci nekega Ravniharja. — Ta nadzdrabzar, kateremu bi bilo bolje, da bi se mu bil, po svetem pismu rečeno — obesil mlinski kamen na vrat in gapotopilovglobočini morja, ta človek se ne omejuje s svojim hujskanjem samo na Kranjsko, temveč hodi delati združbe in razpriti tudi med obmejne Slovence, na Štejersko, Goriško, Istro in v Trst. — Minule nedelje, kakor rečeno, je pridigal pri Sv. Ivanu par ubogim ovčicam boj in pogin sovražnikom krščanstva. Mislite li, da je ta nesrečni človek res s svojimi nekrščanskimi hujskarijami meril na prave sovražnike krščanstva, tržaške kamoriste in za njih plečami stoječe italijanske duhovnike, ki so pometli iz tržaških cerkva takorekto zadnji sled slovenskega jezika? One, Terseglav ni mislil teh, nekrščanov temveč tržaške Slovence, ker se le-ti nečesto meni nič tebi nič — prodati ako treba kakemu nemškemu tržaškemu škofu in mu poljubovati roke. — Da se je moral odgretni tudi ob imeni Tavčar in Hribar, je samo po sebi umevno. — Kako bodo drugje po Slovenskem vspele Terseglavove misije ne vemo, ali da v Trstu seme njegovih krivih naukov ne bo padlo na rodovitna tla, naj bo kar prepričan. — Na tržaškem se pač da še od enakih brezvercev nahujskati kaka na duhu uboga Marijina hči, ne pa tržaško slovensko ljudstvo. — To ljudstvo je politično in moralno previsoko, da bi je mogle okužiti krivoverske hujskacije raznih kranjskih misijonarjev, ki v imenu »Kristusa - kralja« širijo sovraštvo in razpor med mirno ljudstvo. Ne moremo dovršiti teh vrstic, ne da bi omenili, da je sramota za one — vsaj mislimo — kolikor toliko narodne duhovnike, ki kličejo osebe takega kalibra v od sovražnikov našega naroda obdane kraje združbo delat. — Sramota je pa tudi, da so razni škofje tako kratkovidni, ter pošiljajo svoje »pastirske blagoslove« tem ščurvarjem rodnih bratov. — Upamo, da bo ljudstvo povsod po Slovenskem prišlo do prepričanja, da so te vrste ljudje — volkovi v ovčjih kožah in bo tudi z njimi — ki jim je blagor ljudstva najzadnja, a dosega svojega umazanega političnega namena prava stvar — zasluženju primerno obračunalo. — Kranjski sejaleci razdora in vetra, pa naj se čuvajo, da jih nekega lepega dne ne odnese burja enkrat za vselej tja preko sivih kraških skal.

Samomr. V Trstu se je v nedeljo zvečer obesil delavec Ivan Blataar iz Ljubljane.

Petdesetletnico svojega pisateljskega delovanja je obhajal preteklo soboto predsednik »Matice Srbske« v Novem Sadu, A. Hadžić. Kralj Peter mu je ob tej priliki podelil red sv. Save.

Samomr. Zunaj Zagreba se je vrgel pred brzovlak, ki vozi v Budimpešto, neki mož. Vlak mu je odtrgal glavo in pretrl desno nogo. Pri njem so dobili delavsko knjižico, glasečo se na ime Anton Kuhar iz Kranjske.

Glas iz občinstva. Vsakdo je vesel, če vidi kako se je nekdanja Svecarija premenila. Splošno mnenje je: Kako da se nihče stopale ne usmili. Stopnice bi morale biti visoke in položne, saj prihaja in odhaja zares mnogo ljudi. Tudi nekaj svetilk po stranskem hodniku do glavnega je nujno potrebno, kajti

Glavni zbor štajerskega »Lehrerbund«, ki se je vršil 11. septembra v Gradcu, se je izborno obnesel. Prostrana dv

zda vlada tamkaj taka tema, da se prav nič ne vidi.

V Ljubljani je zopet vse živo. Na kolodvorih so komaj kos nalogi, ki se stavi na osebo. Vsi osebni vlaki imajo ogromen promet; rezervniki odhajajo in mladi prihaja s kmetov, da bo hodila v mestne šole, ki se v par dneh začne. Letoviščarji so domalega že vsi v mestu. Ulice postajajo vedno bolj živahne, trgovine so prenapolnjene, ker vsakdo potrebuje ob začetku šolskega leta kar sto reči.

Sejem s šolskimi knjigami. Kakor nekaj pred starim licejskim poslopjem, se vsi običajni sejmi s šolskimi knjigami na Vodnikovem in Cesarja Jožefa trgu. Živahno vrvenje vlada v teh mladih vrstah. Vse hvali, ponuja in prodaja, drugi oporekajo in barantajo kakor na vaškem sejmu. In nazadnje se vse spravi v denar, dobro in slabo ter zastarelo blago.

Poškodovanje drevoredov. Komaj je začel divji kostanj zoreti, že so ga začeli mladi paglavci klatiti in lomiti veje brez vsakega obzira. Stariši naj bi svoje otroke o tem posvarili, in ker so nasadi pripuščeni javnemu varstvu, bi pač ne škodovali, če kak odrašen ob taki priliki nekoliko nastopi in porednežem navije uro in tako bi nasadi slednjič ostali nepoškodovani, kostanj naj pa otroci pobirajo takrat, kadar sam pade z dreves.

400 kron nagrade. Med 26. junijem in 27. julijem je bilo na Dunaju vloženo v stanovanje inženirja Friderika Reitlingerja in pokradenih za 30.000 K dragocenosti in sicer zlata broža, v kateri je bilo 93 briljantov in 120 dijamantov; nadalje prstan z 21 briljanti in 14 dijamanti, naprsni gumbi z briljanti in dve verižici. Reitlinger je bil zavarovan in je zavarovalnica obljubila onemu, ki spravi tatvino na dan, 400 K nagrade.

Pogreša se od 1. t. m. 9letna Marija Stejerjeva iz Verda pri Vrhniki. Deklica je pred odhodom vzela svoji materi 15 K denarja, potem se pa odpeljala proti Ljubljani. Kjer se nahaja, naj jo pridrže in naznanijo mestni policiji ljubljanski, ali pa vrhniškemu orožništvu.

Prijet prisiljenec. Dne 1. junija je pobegnil prisiljenec Ivan Bertoz, katerega so dne 10. t. m. prijeli v Korminu in privedli zopet nazaj v hišo pokore.

Solnik je našel že meseca junija pod »Sviciario« Franc Kozin. Lastnica ga dobi Tivoli št. 6.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 180 Macedoncev, 145 Hrvatov in 10 Slovencev. — V Hebi je šlo 100, v Buchs 90, v Inomst pa 40 Hrvatov. — V Ljubno je šlo 39 rudokopov, na Dunaj se je odpeljalo pa 25 Kočevarjev.

Izgubljeno in najdeno. Gdč. Ida Mazijeva je izgubila molitveno knjigo. — Klepar Guido Stadler je izgubil rjavo denarnico s 14 K denarja. — Sprevednik cestne električne železnice Jernej Mukič je našel dva zelena moška klobuka. — Mestni delavec Mih. Anžur je našel belo otročjo jopico. — Hlapec Franc Ocervik je našel zavitek blaga. — Trgovski sodnik Miroslav Slietscher je našel pozlačeno zapestnico. — Tovarnar G. Gustav Tönnies je izgubil iz Kosev v Ljubljano svilnat dežnik z zlato okovanim držajem in črno usnjato denarnico, v kateri je bilo za 70 K denarja v bankovcih in ogrski zlat. — Neki gospod je pozabil zelenkast povrtnik z monogramom »J. P.« v vlaku na progi Grosuplje-Nov mesto. Pošten najditelj se prosi, naj ga odda v uredništvo »Slov. Narod«. — Celoten orkester »Slovenske Filharmonije« koncertira jutri v hotelu »Tivoli«. Od 5. do 7. popoldne dirigira koncertni mojster G. Markuzzi, od 8. do 10. pa kapelnik G. Talich. Vstop prost.

Uradne vesti. Dne 20. septembra 1909 se bo prodajalo v Starem trgu pri Ložu na javni dražbi različno manufakturno in specerijsko blago in nekaj pohištva.

Drobne novice.

* Slep. Inženir Ernst Köpfer iz Nemčije je mnogo Dunajčanov osleparil, nato pa izginil.

* Nezgoda z avtomobilom. V Bélabre pri Parizu sta trčila avtomobil in voz cestne železnice. Avtomobil je bil popolnoma razbit, dve osebi sta bili ubiti, tri pa teško ranjene.

* Obsojen škof. Grški škof v Ai-wali v Mali Aziji je bil obtožen vzeljaje. Baje so mu dokazali, da je bil vodja vsegrške zarote in da je naročil za Grke v Mali Aziji orožje iz Grškega. Obsojen je bil na šest mesecev ječe.

* Poneveril je v Poznanju plačilni mojster 149. pehotnega polka 11.000 mark, ki bi jih imel izročiti svojemu polku, ki se je nahajal na velikih vojaških vajah.

* Radl ljubosumnosti. V Berolinu se je spri 96letni inženir Walker s svojo soprogo radi ljubosumnosti. V prepiru je pograbil nož, s katerim je zadel ženi več smrtonosnih ran. Slednjič se je sam zabodel v srce, da je bil takoj mrtev.

* »Kde domov máj«, češka narodna himna, slavi letos svoj 75letni jubilej. Pela se je dne 21. decembra 1834 v Tylovi igri »Fidlovačka«.

Komponist češke narodne himne je Fr. Skroup.

* Zrakoplovec ponesrečil. Francoski zrakoplovec Lefèvre je padel tako nesrečno s svojim zrakoplovom, da je kmalu nato umrl.

Književnost.

— »Slovenski Sokol« ima v številki 7. in 8. naslednjo vsebino: 1. Slovenci na mednarodni telovadni tekmi v Luksemburgu. 2. Povelja za redovne vaje v praporu. 3. Iz slovenskega Sokolstva. 4. Vestnik slovenskega Sokolstva. 5. Raznoterosti. 6. Književnost.

— Livijev komentar. II. del. Stavil Anton Jeršinovič. V Ljubljani 1909. Založilo »Društvo slovenskih profesorjev«. To je važne pomočnik za gimnazijce. Knjiga je vseskozi odlično delo. Cena 60 v.

Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Presernovi ulici št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Deželni zbor kranjski.

Dunaj, 14. septembra. Te dni priobči uradna »Wiener Zeitung« cesarski patent, s katerim se sklicuje deželni zbor kranjski na četrtek dne 23. septembra.

Ogrski ministrski predsednik.

Dunaj, 14. septembra. Snoci je prispel semkaj ogrski ministrski predsednik dr. Werkerle. Cesar ga sprejme jutri v posebni avdijenci.

Finančni načrt.

Dunaj, 14. septembra. Vlada je od svoje zahteve glede zvišanja davkov na pivo odnehala. Novi finančni načrt bo predložen državnemu zboru, čim ga sestavi minister Bilinski.

O poljski ljudski stranki.

Praga, 14. septembra. Skupščina poljske ljudske stranke, ki se je vršila preteklo nedeljo, je pozdravil predsednik »Slovenske Enot« v posebni brzojavki. Na to brzojavko je došel tale, takisto brzojavni odgovor: »Odbor poljske ljudske stranke in njen predsednik sta z odkritosrčno radostjo sprejela pozdrav »Slovenske Enot« ob priliki strankine skupščine. Bodite prepričani, da bo poljska ljudska stranka v nerazrušljivi zvestobi in solidarnosti vztrajala v borbi za skupne pravice.

Ministrski svet o skupnem proračunu.

Praga, 14. septembra. Danes dopoldne ob 11. je bil skupni ministrski svet, ki je razpravljal o skupnem proračunu. Kakor se čuje, zahteva vlada 230 milijonov izrednega kredita za zgradbo 4 novih vojniških ladij, 20 milijonov izrednega kredita za mornarico in več milijonov za izredne druge vojaške potrebe.

Zvišanje tarifov na južni železnici.

Budimpešta, 14. septembra. Semkaj je prispel predsednik južne železnice baron Chlumecky, da konferrira z vlado radi zvišanja tarifov na južni železnici. Zatrjuje se, da ogrska vlada ne bo nasprotovala temu zvišanju. Zvišani tarifi stopijo v veljavo že 1. novembra.

Grški akademiki in balkanska federacija.

Sofija, 14. septembra. Osrednji odbor balkanske dijaške konfederacije dobil od rektorja vseučilišča v Atenah obvestilo, da pristopijo grški akademiki v to konfederacijo. S to idejo se torej soglašajo akademiki vseh balkanskih narodov.

Isvid gđa. drja. R. pl. Baraca, docenta na kirurgijo na vseučilišču v Lvovu.

Gospod J. Serravallo

v Trstu.

Veseli me, da Vam moram naznaniti, da se je Vaše Serravallovo kina vino s železom pri prebolelih po operacijah prav dobro obneslo.

V Lvovu, 15. novembra 1903.

Dr. R. pl. Baraca

2itne cene v Budimpešti.

Dne 14. septembra. 1909.

Termin

Pšenica	za oktober 1909	za 50 kg	K 13-69
	april 1910	50 kg	K 13-72
Rž	za okt. 1909	za 50 kg	K 9-54
Koruz	za maj	za 50 kg	K 7-05
Oves	za oktober 1909	za 50 kg	K 7-30

Effekt:

5—10 vin. višje.

5-10 vin. višje.

meteorološki poročila.

izra. za 24 ur, srednja vrednost tlaka 756,0 mm

sept.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	temperatura v F	Vetrovi	Nebo
13.	9. sv.	733-7	14-9	sl. jzhod del. jasno		
14.	7. zj.	735-7	10-6	sl. jzhod oblačno		
	2. pop.	735-6	20-1	sr. jzh. jasno		

Srednja včerajšnja temperatura 16,5°, zora 15,2° padavina v 24 urah 0,0 mm.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje povodom bolezni in smrti mojega srčno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica gospoda

Jvana Marouta

vu'lgo Močina

posesnika, gostilničarja in izvosčka

kakor tudi za časteče mnogobrojno spremstvo pri pogrebu izrekan tem potom v svojem in v imenu svojega mladoletnega sina Ivana vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim udeležnikom prisrčno zahvalo. Osebito pa se zahvaljujem gospodom, ki so svetili in nosili vence, dalje sl. pevskemu društvu »Ljubljana« za tolažilno petje kakor tudi vsem darovalcem prelepih vencev. 2445

V Ljubljani, 14. septembra 1909.

Franja Marant rej. Grum

Odda se mesečna meblovana soba

s posebnim vhom v bližini glavne pošte.

Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«.

3437-1

Trgovska trdka

v Ljubljani se išče, ki bi hotela prevzeti 15letnega dečka iz dobre družine za praktikanta. Želi se za dečka občevanje v družini in bi se plačal tudi eventualni donos k stroškom.

Ponudbe pod »B. B. 100« na anončno pisarno A. Hirschfeld v Trstu.

3421

Starejšega

trgovskega pomočnika

mešane stroke, sprejme kot prvo moč trdka Norbert Zanier & sin, Sv. Peter, Savska dolina, Štajerske.

3430-1

Solicitator

dobro izurjen v vseh službenih zadevah — tudi gospodična — se sprejme v odvetniški pisarni v Celju. Stenografi in strojepisci — tudi gospodične — imajo prednost. Plača po dogovoru.

Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda«.

3429-1

Potrebujem 800 kubičnih m jelovih

okroglijakov

od 10 do 20 cm dolžine ter 3 do 6 m dolžine. Poleg tega 100 m

tramov

4/5 in 3/4, dolžina 4-10 m.

Giovani S. Weiller, Roka.

2 dijaka

sprejme učiteljska rodbina v oskrbo. Stanovanje v vili, vrt, kopel.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

3435-1

2 mlajša dijaka

ali 2 dekle iz boljše hiše, se sprejme na stanovanje v bližini reke. Na raspolago je klavir in kopalna soba.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

3434-1

Sprejme se takoj

3 prodajalci

(natakarji) v kantini domebranske vojašnice v Ljubljani. Sprejmejo se le pošteni in zanesljivi, tudi začetniki. Plača po dogovoru.

Več ravnotam.

3416-1

Hiša

z dobro gostilno

na Bohinjskem jezeru

se zaradi odpotovanja prodaja slov. gostilničarju. Hiša ima 10 sob, urejenih za tučce, lep vrt in verando. — Vprašanja pod »št. 100«, Sv. Janez, Bohinjsko jezero. 3464-4

Išče se takoj blizu mesta starejša

gospodična

spretna pisarniških del, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Prednost imajo one, ki so večje tudi v gospodinjstvu. Plača po dogovoru.

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

3371-3

Lepo stanovanje

v novi hiši, v solnčni legi z električno razsvetljavo, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, jedilne širambe, sobe za posla in vseh pritliklin

se odda za november termin.

Poižve se na Jurčičevem trgu št. 2, III. nadstropje.

3322-3

Sprejme se več

mlinar

ki bi znal tudi nasekati kamen ter bi bi bil zmožen vseh mlinarskih poslov.

Ponudbe naj se pošljejo na Donjokastelanski mlm, Stari, Dal mcelja

3438-1

Veliko presenečenje!

75'000 parov čevljev.

3440

4 pari čevljev za samo 8 kron.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, so mi poverili, da velik oddelek čevljev se daleč pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam vsakomur 2 para moških, 2 para ženskih čevljev iz črne ali rjavega usnja s kapicami, galosirane, za zavezovanje, z močno zbitimi usnjenimi podplati, naj-novejše oblike. Za naročitev zadostuje dolgost. Val 4 pari za samo 8 K. Po povzetju razpošilja centralna razpošiljalnica čevljev

J. Gelb Novi Sandec šte. 182

Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Dr. Derganc

zopet ordinira.

Romenskega ulica šte. 8.

3441-1

3441-1

Za še nekaj časa uvedeno tvornico živil se išče za skorajšnji nastop

mlajši slovenski in italijanski korespondent

še mogoče s snanjenjem nemščine in madžarščine, pripraven tudi za potovanje. Ponudbe s navedbo plače, popisom dosedanjega poslovanja pod »Vertrauenswürdig 3100« na naslov Haasensteina & Vogler (Janus & Co.) v Budimpešti.

3447-1

trgovski sotrudnik

izurjen v specerijski in železninski stroki, išče službo.

Naslov pove upr.vništvo »Slovenskega Naroda«.

3439-1

Potnika-inkasanta

sprejme svetovna tvrdka proti gotovi plači in proviziji.

Ponudbe pod »Delavnost« na upravništvo »Slov. Naroda«.

3432-1

Miss Farler

Miss Everitt

will begin their English lessons again on the 1st of October.

Poižve se do konca septembra na Dunajski cesti št. 25.

3443-1

Kupim dobro ohranjene

sode za vino

od 15 do 25 hektolitrov.

Naslov se izve pri upravništvu »Slov. Naroda«.

3131-10

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20.

2596-29

Poižve se v pisarni dr. Frana Počka, odvetnika v Ljubljani, Stari try št. 30.

Zeli se kupiti

posestvo

ki stoji prav blizu farne cerkve na deželi na Kranjskem in kjer je v hiši že gostilna in tudi pripraven prostor za trgovino. Zraven pa naj bode več ali manj zemljišča. — Ana Božnar, Škofja Loka št. 82.

3857-3

Velik dobiček

garantujem gostilničarjem in kavararjem v mestu in na deželi.

Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »I. P. R. najdalje do 20. septembra.

3366-2

Dijaki

se sprejmejo

na hrano in stanovanje.

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

3330-4

Hiša na prodaj:

V Spodnji Šiški se prodaja iz proste roke hiša, obstoječa iz 4 prostornih stanovanj, nekoliko vrt in 1449 štirinajskih m sveta zraven hiše.

Več se izve pri lastniku hiše v Sp. Šiški, Kmetiška ulica št. 211.

3290-4

Hotel Tivoli

odda

3419-2

več mesečnih sob

od 24 K naprej.

Gostilna

3436-1

Zeleni hrib

nasproti dolenskega kolodvoru, priporoča svoja

izborna vina in vedno topla in mrazla jedila. Cene so zmerno.

Istotam se za ugodno ceno oddajo ena ali dve jako lepi sobi

s pohištvo ali tudi brez pohištva.

G. AUER^{lovič} dedičev

marčno pivo

Ljubljana Wolfove ulice šte. 12 Ljubljana v sodcih in steklenicah.

3414 2

Priporočam svoje sedaj izdelano

perilo, platno in bombaževino
za rjuhe in drugo perilo.

Krasni vzorci pravih švicarskih vezil in namiznih
oprav tudi za kavo in čaj, žepnih rut in brisalk,
nogavice in otročje pletenine.

Opreme za neveste.

Lastna šivalnica, pralnica in likalnica
vse na električnem obratu.

Znano dobro blago in nizke cene.

Ljubljana **Anton Šarc** Sv. Petra c. 8.

Št. 11.166.

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z
dveletnim slovenskim poukom je oddati

pet deželni ustanov

za prihodnje šolsko leto 1909/10 (oziroma tudi za l. 1910/11), ki se začne dne
3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in
vinegradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom
dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo
na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom
in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu
brezplačno, obleko, živотно perilo, obuvalo in šolske potrebščine pa si morajo
sami preskrbovati.

V šolo se sprejemajo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 kron
na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Vse druge potrebščine si
morajo sami preskrbovati.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K
šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati vnaprej v mesečnih obrokih, šolnine pa tudi vnaprej
v dveh letnih obrokih.

Prošnje, svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati
do 30. septembra t. l. vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri
Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, spridevale o dovršeni ljudski
ali kakoli višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spridevale
županstva in župnega urada o lepem vedenju prošilčevom.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz)
staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prošilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in
iz priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kdaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prošilcu
posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno
pravico do samo dveletne prezentne službe. Ako namreč zadostijo svojim vojaškim
dolžnostim prvi dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne
službe kmetovali na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe
c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija l. 1895, št. 4643, prositi proti koncu
druga vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

V Ljubljani, 9. septembra 1909.

3392-2

Deželni odbor kranjski.

Naznanilo.

Podpisana vlijudo naznanjam slavnemu občinstvu, da sem z današ-
njim dnem prevzela dobro znano restavracijo

„PRI LIPI“

v Ljubljani, v Židovski ulici šte. 5.

Točila bodem pristna delovna vina kakor tudi pristni kruški
teran ter vedno sveže marčno pivo. — Za gorke in mrzla jedila bodo
vedno skrbnjeno, ravnotako se sprejemajo abonenti na hrano. — Postrežba
točna, cene nizke.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam slavnemu občinstvu ter bi-
lejšim z odličnim spoštovanjem

Fani Plapper.

Učenec

se sprejme

v trgovini L. Krivle na Dunajski
cesti. 3350-3

Išče se izurjena 3414-2

šivilja

v trajno delo

Poljanski nas. p. št. 14, II. nadstr.

Kavarna „Mirija“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 22

: je vsak dan :
vso noč odprta

ter se toplo priporoča slavnemu
občinstvu. 3008-9

Proda se

hiša z gostilno

v Ajdovščini, v sredini trga; kraj je
močno obljuden, mnogo trgovine in
industrije, železniška postaja. Hiša je
enonadstropna, več sob in z vsemi
drugimi potrebnimi prostori preskrb-
ljena, popolnoma v dobrem stanju.
Več pove H. Stibel, Trst, ulica
delo Scoglio št. 3. 3378 2

SODI

prav močni, za vino pripravljene, en
del od žganja, v obsegu

od 1 50-70 od 1 120-250

„ 100-120 „ 250-450

„ 120-130 „ 500-700

nadalje sodi z vrstilo od 800, 900,

1100, 1200, 1500, 1800, 4000 in 5000 l

se dobo po prav nizi ceni pri trdki

M. Rosner in drug

v Ljubljani 598 95

poleg Kollerjeve pivovarne.

Josip Ahčin

krojaška obrt,

Vegova ulica št. 12 v Ljubljani

se priporoča za 3423-2

Izdelovanje oblek.

Najkrajše delo. Najnižje cene.

H. Volk

v Šoštanju, Štajersko

Kemična pralnica

urejena s najnovejšimi stroji na par
in elektriko se priporoča za smatranje
1082 vsakovrstnih oblik itd. 28

Sprejemalnice za Ljubljano pri

I. Magdiču

krojača, Miklošičeva cesta št. 19.

Št. 7069/V. a.

3433-1

Razglas.

V smislu določil § 133:5 vojnih predpisov 1. del se razglaš, da po
letojnem kontingentnem obračunu tvori žrebna št. 110/I končno veljavno
zaključno število rekrutnega kontingenta za vojsko, žrebna št. 52/II kon-
čno veljavno zaključno število rekrutnega kontingenta za domobranstvo in
žrebna št. 6/III. končno veljavno zaključno število nadomestne rezerve
za vojsko.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 3. septembra 1909.

Za župana: Šešek I. r.

Tople in lužne kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče Zagorjanske železnice Kopališče Stubica.

Sezija od 1. maja do 30. oktobra.

Topli vrelci 53° C toplote in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina,
revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, eksudatov, živčnih bolezni,
kožnih bolezni, prebolelosti. Najboljša poraba vreleškega mahovja, enakega onemu v Fran-
covih varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica.
Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITA.

Soba od K 1— naprej. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava kopališča
Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzjavna postaja Stubica. Postaja za
interurbani telefon. 1510-3

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osební vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorice,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-26 popoldne. Osební vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago,
Draždane, Berlin.

11-40 popoldne. Osební vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorice,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

3-32 popoldne. Osební vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-28 popoldne. Osební vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorice,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer. Osební vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 poneči. Osební vlak v smeri: Jeseni-
ce, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorice, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podrožico) Prago, Draždane, Berlin.

5-42 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jeseni-
ce, Trbiž, Gorica, drž. žel., Trst, c. kr. drž.
žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praz-
nikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od
1. julija na progi Ljubljana juž. žel., —
Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-28 zjutraj: Osební vlak v Kamnik.

2-05 popoldne: Osební vlak v Kamnik.

7-10 zvečer: Osební vlak v Kamnik.

10-50 poneči: Osební vlak v Kamnik.
(Le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (južne železnice)

7-12 zjutraj: Osební vlak iz Berlina, Draždan
Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic
Gorice, Trsta, Trbiča.

8-52 zjutraj: Osební vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-23 popoldne: Osební vlak iz Berlina,
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Podrožico in Trbiž, Gorice, drž. žel.,
Jesenice, Trbiča.

2-58 popoldne: Osební vlak iz Kočevja,
Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-15 popoldne: Osební vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž.
žel., Jesenic, Trbiča.

6-40 zvečer: Osební vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Jesenic.

8-42 zvečer: Osební vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podro-
žico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenic, Trbiča.

9-07 zvečer: Osební vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-08 poneči: Osební vlak iz Trbiža, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice)

6-46 zjutraj: Osební vlak iz Kamnika.

10-59 popoldne: Osební vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer: Osební vlak iz Kamnika.

9-55 zvečer: Osební vlak iz Kamnika.
(Le ob nedeljah in praznikih).

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednje
evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava 860-59

Puchova kolesa

Puch-Special' K 150

„Curier“-kolo K 115

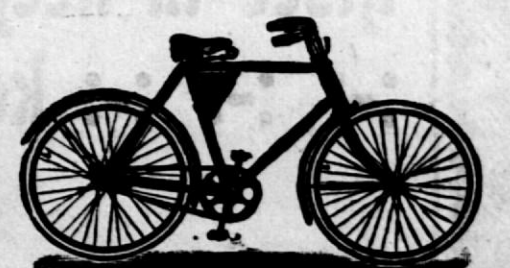
Najbolj. pnevmatike Retthofferjeve

Najnovejši šivalni stroji od

66 K naprej.

Za prekuvalce ista cena, kakor

v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
valed tega blago veliko ooneje.

Ceniki sastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urur in trgovce v Ljubljani.

Dijaki ali gospodične

se sprejemajo

na hrano in stanovanje

pri boljši rodbini.

Naslov pove upravništvo „Slo-
venskega Naroda“.

3222-4

Sprejema zavarovalna slovenskega
Naroda po najvišjih možnih kombinacijah
pod takimi pogoji, ki so najbolj
koristni za zavarovalnika.

Zlasti je sprejema zavarovanje na do-
življe in smrt s kombiniranim
zavarovanjem.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 44.437.036 01 K. Izplačane odškodnine in kapital: 96.223.486 35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

v vsakihi slovenski zavarovalni upravi.

Generalni direktor v Ljubljani, C. kr. drž. žel. v Ljubljani, C. kr. drž. žel.

Zavaruje posojila in premije proti
polarnim šokom po najvišjih cenah.
Štude ooneje tako in najvišje
Ustava najvišji utovar, kadar padejo.

Dovoljuje to študijo deliti tudi
posojila in najvišje utovar.

Zahtevajte povsod domač izdelek!

Zavratnice (kravate)

iz prve jugoslovanske tvornice T. Mlekuža v Ljubljani
se dobe v glavni zalogi pri 3365-2

Ludoviku Dolencu

v Ljubljani, Prešernova ulica 14.

Na debole in drobno!

MOTORJE

najboljšega sistema, železne
blagajne, stavb. potrebščine,
mline in stiskalnice za gro-
zdje in sadje in vse druge železnine
dobavlja po najnižjih cenah
slovenska veletrgovina z železnino

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.

1449 29

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah

ter

3349-4

vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti
priporoča po zmernih cenah

L. Schwentner

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 3 (poslopje „Mestne hranilnice“).

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učite-
ljišče in licej, za obrtne in stro-

kovne šole

ima

v najnovejših izdajah
v zalogi

„Narodna knjigarna“

v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 7.

Stanovanje

s eno sobo, kuhinjo in drvarnico, se
odda za mesec november. 3404-2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Majhna

mesečna soba

s posebnim vvhodom, s hrano ali
brez nje, se odda takoj.

Kje, pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“.

3327 8

Pozor! Pozor!

Najceneje se nakupijo vse

šolske

: potrebščine :

pisarniški in ovijalni papir,
zvezki, svinčniki, radirke, ri-
salno orodje, črnila, mape itd.

: šolske knjige :

pri 3413-2

Ivanu Bonaču

v Šelenburgovi ulici
nasproti c. kr. glavne pošte.

IV. Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolesijske ul. 16

se priporoča za

nasaditev vrtov, parkov in
balconov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtne, prezimujočih cvetlice
(perene), krasna cvetlična
gramnja, kamifere, cvetlice
za okna in balkone.

Izvrstje šopke, vence in buketi
za vsake prilike.

Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah. 1542 24

Trgovina s cvetlicami itd.

Naročila na deželo hitro in vestno

Slovenski elektrotehnik

Fr. Sax

Ljubljana, Gradišče 17.

Uvaja vsakojake elektrosignalne
naprave, kot zvonila, telefone,
elekt. ključavnice za blagajne in
navadna vrata, preiskovanje
strojev, nasvete za njih popravilo,
oziroma oskrbi popravilo in novouredbi.

Izven Ljubljane se priporoča za
uvajanje jako točnih

elekt. naprav za luč in moč.

Na razpolago dobro in zanes-
ljivo blago.

Pokličite me, ako je vaš električni
obrut moten. 2795-8

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :

le najfinejšega okusa

Jda Škof - Vanek

Pod Franča.

Žalno klobuki vedno pri-
pravljeni. Tako tudi venci
s travo in razne cvetlice,
dama izpolnjene.

Povodom začetka šole

priporoča

3265-9

modna trgovina P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte

za dijake in diakinje

perilo, klobuke, čepice, majice, nogovice, rokavice,
dežnike, kravate, naramnice, podveze, žepne robce,
glavnike, krtače, mlo, predpasnike, pase, torbice,
gumbe, moderce, telovadne čevlje itd. . . .

Največja zaloga

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg št. 3.

Podružnica: Novo mesto, Glavni trg.

1157 51

Šolske potrebščine
vseh vrst

se dobe po najnižjih cenah

Narodni knjigarni

v Prešernovih ulicah št. 7.

obiskal dne 26. julija 1807
kleti forške

MOËT & CHANDON

ustanovljene 1743 v Épernayu

Cin kr. dvorna in komorna dobaviteljca.

Krajs. angls. dvorna dobaviteljca.

Najfinejši šampanjec.

Francoski izdelek

Generalni reprezentant: J. Weidman - Dunaj

498 2